

Державні будівельні норми України

**„АВТОЗАПРАВНІ СТАНЦІЇ.
ОСНОВИ ПРОЕКТУВАННЯ ТА БУДІВНИЦТВА”**

ДБН В....

(Друга редакція - остаточна) **у робочому стані**

Зміни до II редакції:

A) Виключено з II редакції

B) Включено або заміна до II редакції

Київ

Міністерство регіонального розвитку та будівництва України

2009

ПЕРЕДМОВА

- Розроблено: Проектний і науково-дослідний інститут по газопостачанню та комплексному благоустрою міст і селищ України „УкрНДПінжпроект”
- Розробники: Керівник розробки – П.Ю. Зембицький
Виконавці: Інженери – Ю.Г. Янко, Г.А. Станкевич, Т.Г. Малиш, Т.О. Тихонова
- Внесено:
Підготовлено до затвердження:
- Затверджено: Наказ Міністерства регіонального розвитку та будівництва України (Мінрегіонбуд) від №

Право власності на цей документ належить –

Відтворювати, тиражувати і розповсюджувати цей документ повністю чи частково на будь-яких носіях інформації без офіційного дозволу заборонено

ДЕРЖАВНІ БУДІВЕЛЬНІ НОРМИ УКРАЇНИ

Автозаправні станції. Основи проектування та будівництва	ДБН В. Вводяться вперше
---	----------------------------

1 СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ. ЗАГАЛЬНА ЧАСТИНА

Ці Норми встановлюють вимоги на проектування та будівництво автозаправних станцій (далі АЗС) на три основних види палива: рідке моторне нафтового походження, скраплені вуглеводневі гази (пропан-бутан) та компримований природний газ - метан і поширюються на будівництво нових і реконструкцію існуючих АЗС.

2 ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ ПОНЯТЬ

Технологічні процеси, машини, механізми, устаткування, транспортні **засоби**, хімічні речовини і їх сполуки та інша небезпечна продукція придбані за кордоном, допускаються в експлуатацію (до застосування) лише за умови проведення експертизи на відповідність їх нормативно-правовим актам з охорони праці, пожежної безпеки, ДО з охорони навколишнього природного середовища, що чинні на території України і мати висновок санітарно-епідеміологічної експертизи.

При розробці проектів АЗС слід також керуватись чинними нормативними документами щодо проектування промислових об'єктів, державними **формами нормами** і правилами санітарного законодавства України, „Правилами пожежної безпеки України”, ДБН „Містобудування, планування та забудова міських та сільських поселень”, ДБН „Автомобільні дороги” та іншими.

В проектах АЗС слід передбачати технологічне обладнання заводського виготовлення, яке сертифіковане в Україні.

Технологічне обладнання, що передбачається проектною документацією, повинно мати технічні характеристики, які узгоджені органами державного пожежного нагляду, Держгірпромнагляду та іншими державними органами.

Технологічне обладнання придбане за кордоном, може бути прийнятим до монтажу за умови відповідності вимогам нормативних актів з питань пожежної безпеки України і яке погоджене іншими державними органами, у тому числі і ДО з охорони навколишнього природного середовища та мати висновок державної санітарно-епідеміологічної експертизи.

Приміщення та споруди АЗС по вибухопожежній небезпеці повинні відповідати вимогам згідно НАПБ Б:07.005, ДБН В.1.1-7.

Виробничі будівлі, споруди, машини, механізми, устаткування, транспортні засоби, що вводяться в дію після будівництва (виготовлення) або реконструкції, капітального ремонту тощо та технологічні процеси повинні відповідати вимогам нормативно-правових актів з охорони праці.

Нижче наведені терміни, що вживаються у такому значенні:

С.4 ДБН В...

2.1 ЗВГ

Зріджені вуглеводневі гази – пропан-бутан.

2.2 КПГ

Стиснений компримований природний газ.

2.3 М

Моторне рідке паливо нафтового походження.

2.4 ПРК – Паливо-роздавальна колонка.

2.5 Заправний острівець

Технологічний майданчик, на якому розташовані ПРК.

2.6 АЗС-М

Автозаправна станція рідкого моторного палива нафтового походження.

2.7 АЗС-ПМ

Пересувна мобільна АЗС рідкого моторного палива нафтового походження.

2.8 АЗС-ПЗП

Паливно-заправний пункт рідкого моторного палива, розміщений на території автопідприємств, гаражів різного призначення.

2.9 АГЗС

Автозаправна станція зріджених вуглеводневих газів пропан-бутан.

2.10 АГЗП

Автогазозаправний пункт зріджених газів.

2.11 АГНКС

Автогазонаповнювальна станція компримованого природного газу.

2.12 АЗС-К

Комплексна АЗС моторних палив з сервісом.

2.13 АГНКС- К

Автогазонаповнювальна станція компримованого природного газу з сервісом.

2.14 АГЗС-К

Автомобільна станція зріджених вуглеводневих газів з сервісом.

2.15 АГНКП

Автогазонаповнювальний пункт компримованого природного газу від пересувного газозаправника ПАГЗ.

2.16 АЗС-М-Б-К

АЗС блочна, контейнерна.

2.17 АГНКП-Г

Гаражний автогазонаповнювальний пункт компримованого природного газу

2.18 АЗС-БП

АЗС б багатопаливна: на два-три види палива.

2.19 Операторська

Приміщення в окремому будинку, або в будинку сервісного обслуговування, в якому розміщені: робоче місце оператора, електрощитові та щит КВП, побутовий блок.

2.20 Автономна установка пожежегасіння

Виконує функції виявлення ознак горіння (в операторській, приміщеннях та на території АЗС), оповіщення про пожежу та подавання вогнегасної речовини незалежно від зовнішніх сигналів керування.

2.21 НКМЗ

Нижня концентрація межі займистості.

2.22 Сельбищна територія населеного пункту

Ділянки житлових будинків, громадських установ, будинків і споруд, у тому числі навчальних, проектних, науково-дослідних інститутів без дослідних виробництв, внутрішньо сельбищна вулично-дорожня і транспортна мережа, а також площі, парки, сквери, бульвари й місця загального будівництва.

2.23 КВП

Контрольно-вимірювальні прилади .

2.24 АЦ

Автоцистерна для транспортування рідкого палива

2.25 ТУ

Технічні умови

2.26 АСУ ТП

Автоматична система управління технологічними ~~проектми~~ процесами.

3 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

У цих нормах є посилання на такі нормативні документи:

НАПБ А.01.001-2004	Правила пожежної безпеки в Україні. Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці України від 18.10.2004 за № 126, зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 04.11.04 за №1410/10009
НАПБ Б.07.005.86 (ОНТП 24-86)	„Определение категорий помещений и зданий по взрывопожарной и пожарной опасности” узгоджено наказом Держбуду СРСР від 20.12.85 за № 6141-1 і затверджено МВС СРСР від 27.02.86 за наказом №1770
НАПБ Б.05.019-2005	Інструкція щодо вимог пожежної безпеки під час проектування автозаправних станцій, затверджено наказом МНС України від 06.12.05 за № 376, зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 20.03.06 за №291/12165

С.6 ДБН В...

НАПБ Б.03.002-2007	„Норми визначення категорій приміщень будинків та зовнішніх установок за вибухопожежною та пожежною небезпекою”
НПАОП 0.00-1.07-94	Правила будови і безпечної експлуатації посудин, що працюють під тиском, затверджено наказом Держнаглядохоронпраці України від 18.10.94 за №104
НПАОП 0.00-4.12-05	Типове положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затверджено наказом Держнаглядохоронпраці України від 26.01.05 за № 15, зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 15.02.05 за №231/10511
НПАОП 0.00-1.20-98	Правила безпеки систем газопостачання України, затверджено наказом Держнаглядохоронпраці України від 01.10.98 за № 254
НПАОП 0.00.1.29-97	Правила захисту від статичної електрики, затверджено наказом Держнаглядохоронпраці України від 22.04.97 за № 103
ДНАОП 0.005-3.24-80	Типові галузеві норми безплатної видачі спецодягу і спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту робітникам підприємств нафтової і газової промисловості. Затверджено постановою Держкомпраці СРСР від 18.07.80 за № 241/П-9
НПАОП 40.1-1.32-01	Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок. Затверджено наказом Мінпраці України від 21.06.01 за № 272
НПАОП 63.2.1-06-02	Правила безпечної експлуатації та обслуговування обладнання автомобільних газонаповнювальних компресорних станцій (АГНКС). Затверджено наказом Мінпраці України від 29.07.02 за № 369
НПАОП 0.00-4.26-96	Положення про порядок забезпечення працівників спеціальним одягом, спеціальним взуттям та іншими засобами індивідуального захисту. Затверджено наказом Держнаглядохоронпраці України від 29.10.96 за № 170, зареєстровано в Міністерстві юстиції України від 08.11.96 за № 667/1692
ДБН 360-92**	Містобудування. Планування і забудова міських і сільських поселень

ДБН А.2.2.1-2003	Проектування. Склад і зміст матеріалів оцінки впливів на навколишнє середовище (ОВНС) при проектуванні і будівництві підприємств, будинків і споруд
ДБН А.2.3-1-99	Територіальна діяльність в будівництві. Основні положення
ДБН А.3.1-3-94	Постанова Кабінету міністрів від 22 вересня 2004 р. № 1243 „Про порядок прийняття в експлуатацію закінчених будівництвом об’єктів”
ДБН А.3.1-5-96	Організація будівельного виробництва
ДБН В.1.1-7-2002	Пожежна безпека об’єктів будівництва
ДБН В.2.2-9-99	Громадські будинки та споруди
ДБН В.2.3-4:2007	Автомобільні дороги
ДБН В.2.5-13-98*	Пожежна автоматика будинків і споруд
ДБН В.2.5-20-2001	Газопостачання
ДБН В.2.3-5-2001	Вулиці та дороги населених пунктів
ДБН В.2.5-28-2006	Природне і штучне освітлення. Інженерне обладнання будинків і споруд
ДСТУ 2735-94	Огородження дорожні і напрямні пристрої. Правила використання. Вимоги безпеки руху
ДСТУ 3587-97	Автомобільні дороги, вулиці та залізничні переїзди
ДСТУ ISO 6309-2007	Протипожежний захист. Знаки безпеки. Форма та колір
СНиП 2.03.11-85	Защита строительных конструкций от коррозии
СНиП 2.04.01-85	Внутренний водопровод и канализация зданий
СНиП 2.04.02-84	Водоснабжение. Наружные сети и сооружения
СНиП 2.04.03-85	Канализация. Наружные сети и сооружения
СНиП 2.04.05-91	Отопление, вентиляция и кондиционирование
СНиП 2.04.07-86	Тепловые сети
СНиП 2.04.12-86	Расчет на прочность стальных трубопроводов
СНиП 2.09.02-85*	Производственные здания
СНиП 2.09-03-85	Сооружения промышленных предприятий
СНиП 2.09.04-87	Административные бытовые здания
СНиП 2.11.01-85*	Складские здания
СНиП 2.11.03-93	Склады нефти и нефтепродуктов
СНиП 3.05.05-84	Технологическое оборудование и технологические трубопроводы
СНиП 3.05.06-85	Электротехнические устройства
СНиП 3.05.07-85	Система автоматизации
СНиП II-12-77	Защита от шума
СНиП II-23-81*	Стальные конструкции
СНиП II-35-76	Котельные установки

С.8 ДБН В...

СНиП II -89-80	Генеральные планы промышленных предприятий
СНиП III-4-80*	Техника безопасности в строительстве
ГОСТ 12.1.003	Шум. Общие требования безопасности
ГОСТ 12.1.004-91	ССБТ. Пожарная безопасность. Общие требования
ГОСТ 12.1.012-90	Вибрационная безопасность. Общие требования
ГОСТ 12.1.016-79	ССБТ. Пожаровзрывобезопасность статического электричества. Общие требования
ГОСТ 12.4.026-76	Цвета сигнальные и знаки безопасности
ГОСТ 12.1.030-81	ССБТ. Электробезопасность. Защитное заземление, зануление
ГОСТ 617-90	Трубы медные. Технические условия
ГОСТ 2874-82	Вода питьевая, гигиенические требования и контроль за качеством
ОНД-86	Общественный нормативный документ. Методика расчета концентраций в атмосферном воздухе вредных веществ, содержащихся в выбросах предприятий
ГОСТ 5542-87	Газы горючие природные для промышленного и коммунально-бытового назначения. Технические условия
ГОСТ 6996-66	Сварные соединения. Методы определения механических свойств
ГОСТ 8731-87	Трубы стальные бесшовные горячедеформированные. Технические условия
ГОСТ 8732-78	Трубы стальные бесшовные горячедеформированные. Сортамент
ГОСТ 8733-87	Трубы стальные бесшовные холоднодеформированные и теплодеформированные. Технические условия
ГОСТ 8734-75	Трубы стальные бесшовные холоднодеформированные. Сортамент
ГОСТ 9544-93	Арматура трубопроводная запорная. Нормы герметичности затворов
ГОСТ 21130-75	Изделия электротехнические. Зажимы заземляющие и знаки заземления. Конструкция и размеры
ТУ 14-3-460-75	Трубы стальные бесшовные для паровых котлов и трубопроводов
ГОСТ 27578-87	Сжиженные углеводородные газы для автомобильного транспорта
ГОСТ 20448	Газы углеводородные сжиженные для коммунально-бытового потребления. Технические условия
ДСТУ 4047-2001	Бутан технічний (БТ), пропан технічний (ПТ), суміш пропану й бутану технічних (СПБТ)

4 КЛАСИФІКАЦІЯ АЗС

4.1 АЗС класифікуються за потужністю та технологічними рішеннями.
Класифікація АЗС за потужністю та технологічними рішеннями:

Таблиця 1

Типи АЗС за їх технологічними рішеннями		Категорії АЗС за потужністю (за місткістю резервуарів та кількістю авто заправок на годину)						
Тип	Розміщення резервуара		І – мала		ІІ – середня		ІІІ – велика	
	відносно ПРК	відносно поверхні ділянки	сумарна місткість резервуарів, м3	найбільша кількість заправок на годину, одиниць	сумарна (макс.одного) місткість резервуарів, м3	найбільша кількість заправок на годину, одиниць	сумарна місткість резервуарів, м3	найбільша кількість заправок на годину, одиниць
А	роздільне (традиційне)	підземне	від 10 до 40 включ.	до 80 включ.	більше 40 до 100 включ.	більше 80 до 150 включ.	більше 100 до 200 включ.	більше 150
Б	заблоковане (блочне)	підземне	від 10 до 40 включ.	до 80 включ.	більше 40 до 100 включ.	більше 80 до 150 включ.	більше 100 до 200 включ.	більше 150
В	роздільне (модульне)	наземне	до 20 включ.	до 40 включ.	більше 20 до 80 включ. (до 20 включ.)	більше 40 до 100 включ.	-	-
Г	заблоковане (контейнерне)	наземне	до 20 включ.	до 40 включ.	більше 20 до 40 включ. (до 20 включ.)	більше 40 до 100 включ.	-	-

Примітка 1 Резервуар вважається підземним, якщо найвищий рівень пального в ньому, знаходиться не менше як на 0,2 м нижче рівня планувальної відмітки прилеглої території на відстані не менше 3,0 м від стінки резервуара.

Примітка 2 Одна ПРК може мати від 1 до 10 роздавальних пістолетів в залежності від кількості видів пального та відсіків у резервуарі. При цьому в розрахунках потужності АЗС приймається заправлення не більше двох автомобілів на одну ПРК одночасно, незалежно від кількості пістолетів у ній.

Примітка 3 АЗС всіх типів та категорій при розміщенні у стислих містобудівних умовах щільної забудови можуть бути запроєктовані із додатковими технологічними заходами щодо підвищеного рівня екологічної безпеки

Примітка 4 Малі АЗС при їх розміщенні на сельбищних територіях населених пунктів призначаються для заправлення паливом тільки легкових автомобілів та мікроавтобусів, а середні та великі – для автомобілів всіх типів за умови розміщення за межами сельбищної території населеного пункту

Примітка 5 При визначенні орієнтовної потужності АЗС за показником кількості авто заправок на добу слід керуватися таким співвідношенням – при пропускній здатності до:

40 од/год відповідає 100 од/добу

135 од/год відповідає 500 од/добу

80 од/год відповідає 200 од/добу

150 од/год відповідає 750 од/добу

100 од/год відповідає 250 од/добу

більше 150 од/год відповідає більше 1000 од/добу

4.2 АГЗС – зріджених вуглеводневих газів з резервуарами від 20 м³ до 100 м³.

4.3 АГЗП – Автогазозаправний пункт зріджених газів з надземними резервуарами до 10 м³ або з підземними до 20 м³.

4.4 АГНКС – компримованого природного газу класифікується за потужністю (кількістю заправок на добу): 40, 75, 125, 200, 400, 500 та 600 заправок.

5 ВИМОГИ ДО ЗАБУДОВИ ЗЕМЕЛЬНИХ ДІЛЯНОК

5.1 Розміщення АЗСМ та АЗС-К в планувальній системі населених пунктів та за їх межами

5.1.1 АЗС-М дозволяється розміщувати в сельбищній території населених пунктів відповідно до вимог ДБН 360-92**. Допускається розміщувати на АЗС-М об'єкти обмежених видів сервісних послуг (заміна або ремонт шин, мийка машин, продаж прохолоджуючих безалкогольних напоїв, гарячої кави, предметів першої необхідності).

5.1.2 АЗС-К рекомендується розміщувати біля доріг державного значення, підходах під'їздах до великих населених пунктів. АЗС-К можуть включати крім АЗС також пункти технічного обслуговування автотранспорту, автомобільні мийки, магазини, кафе, об'єкти громадського харчування, стоянки автомобілів, будинки з кімнатами відпочинку водіїв, пасажирів та будинки дорожньо-транспортних служб.

5.1.3 При розміщення АЗС-М та АЗС-К дозволяється керуватись відповідним положенням згідно з вимогами ДБН 360-92**. В населених пунктах застосовувати для АЗС резервуари для палив – двостінні.

5.1.4 АЗС-К для обслуговування транзитного позаміського транспорту дозволяється розміщати, згідно вимог ДБН В.2.3-4:2007.

5.1.5 Потужність АЗС-К дозволяється приймати відповідно до даних таблиці Б.1.

5.1.6 АЗС можуть бути з підземним або надземним розміщенням резервуарів.

5.1.7 Розмір ділянки під АЗС приймати в межах від 0,3 до 2,5 га в залежності від потужності та кількості об'єктів сервісного обслуговування.

При визначені кількості ПРК на АЗС-М допускається приймати 1200 автомобілів на одну ПРК за 12 годин.

5.1.8 АЗС-М в межах населених пунктів рекомендується розміщати вздовж магістральних вулиць, а також в місцях розміщення автопідприємств, гаражів, комунальних об'єктів.

5.1.9 АЗС-М та АЗС-К допускається розміщувати з підвітряної сторони вітрів переважного напрямку по відношенню до житлових, громадських та промислових будівель та споруд.

5.1.10 В населених пунктах відстані від АЗС-М та АЗС-К та всіх інших типів до в'їзду-виїзду допускається приймати:

- від перехрестя з магістральною вулицею – 100 м;
- від перехрестя з вулицею чи проїздом місцевого значення – 35 м;

На вулицях з 1-2 смугами руху в кожному напрямку на під'їздах до АЗС-М необхідно передбачати додаткову смугу накопичення транспортних засобів шириною не менше ніж 3,5 м впродовж не менше ніж 50 м до заїзду на АЗС-М (АЗС-К) та не менше ніж 15 м при виїзді з неї. Довжину переходу від ширини проїзної частини до розширеної рекомендується приймати не менше ніж 15 м.

Допускається зменшення довжини смуги накопичення до 30 м для малих та 40 м для середніх АЗС за умови їх розташування на вулицях з інтенсивністю руху не більше 300 авт./год на 1 смугу руху.

5.1.11 Споруди АЗС-М, АЗС-К повинні бути на відстані не менше 10 м від краю проїзної частини дороги.

5.1.12 Територія АЗС відокремлюється від проїзної частини острівцем безпеки, ширина якого встановлюється з умов розміщення транспортного бар'єра, тротуару. В'їзд та виїзд з території АЗС влаштовують окремо один від одного завширшки не менше ніж 4,2 м кожний з радіусом закруглення не менше ніж 10 м. Якщо в'їзд та виїзд влаштовуються суміщеними, між ними необхідно передбачати розділювальний острівець безпеки завширшки не менше ніж 1 м, піднятий над проїзною частиною на 0,1 м.

5.1.13 При розміщенні АЗС поза межами населеного пункту, в районі вирощування зернових культур, необхідно передбачати протипожежну смугу шириною 10 м між межею поля та огорожею АЗС, яку періодично переорювати.

5.1.14 Розміщення АЗС всіх типів передбачати з урахуванням вимог Земельного кодексу України, нормативних санітарних розривів та фонових забруднень даного району тільки після погодження державного санітарного нагляду Держгірпромнагляду.

Вибір земельних ділянок під АЗС-М та АЗС-К проводити комісійно органами архітектури районного та обласного рівня, обласної та районної служб пожежної охорони, служб санітарного нагляду та охорони навколишнього природного середовища та іншими інженерними службами, відповідно до вимог таблиці В.1.

5.1.15 Відстані, відповідно до таблиці В.1 слід відраховувати від **огорожі об'єктів** АЗС-М та АЗС-К до стін будинків та меж об'єктів вказаних в цій таблиці. Огорожу проектувати з негорючих матеріалів, провітрюваною.

5.1.16 **Перед початком** При проектуванні АЗС (після одержання вихідних документів) необхідно розробити розділ загальної записки „Ідентифікація об'єкту підвищеної небезпеки” згідно закону України „Про об'єкти підвищеної небезпеки” та постанови Кабінету Міністрів України від 11.07.02 за №956 „Про ідентифікацію та декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки”.

З врахуванням затверджених розрахунків по ідентифікації АЗС, яка проектується, замовник проекту зобов'язаний замовити в спеціалізованій організації проект декларації об'єкту підвищеної небезпеки.

5.2 Розміщення блочних модульних та контейнерних АЗС в планувальній системі населених пунктів

5.2.1 Модульні, блочні, контейнерні АЗС з одностінними надземними резервуарами розміщувати з врахуванням:

- тільки поза межами населених пунктів;
- місткість одного резервуару палива не більше 10 м^3 ;
- мінімальні відстані від **об'єктів** АЗС до об'єктів розташованих за її межами приймати відповідно до таблиці „Г” ДБН;
- у разі розміщення АЗС поруч з лісовим масивом потрібно передбачати вільну зорану смугу шириною 10 м, яка б відділяла об'єкти АЗС від лісу.

До складських та виробничих будинків категорій за вибухопожежною небезпекою А, Б розриви від АЗС збільшувати відповідно на 50 і 25%.

В проектах АЗС передбачати піддони металеві під резервуари з паливом для збору пролитого палива.

5.2.2 Резервуари палива на блочних та контейнерних АЗС дозволяється встановлювати на окремому майданчику у вигляді суцільної бетонної плити, яка буде вище на 0,1 м над планувальними відмітками прилеглої території та мати відповідний лоток, з'єднаний трубою з очисними спорудами для відводу на очистку їх від нафтопродуктів (в разі переливу).

Зона встановлення автомобілів, що заправляються повинна мати ухил поверхні до водовідвідного лотка – не менше ніж 2%.

5.2.3 Майданчик з встановленими резервуарами палива дозволяється огороджувати стінкою з негорючих матеріалів. Для попередження розтіканню пролитого палива необхідно земляне обвалування.

Висота стінки розраховується такою, щоб утворений об'єм був не меншим за об'єм одного найбільшого резервуару.

Висота наземної частини колодязів для інженерних споруд повинна бути не менше, як 0,05 м. Конструкція колодязів повинна запобігати потраплянню до них ґрунтових вод.

У разі використання резервуарів пального з двома стінками, влаштовувати огорожувальну стінку, або обвалування не обов'язково.

5.2.4 Відстані від АЗС до виробничих та складських будівель категорій А, Б з вибухопожежною небезпекою необхідно збільшувати на 50% і для категорії В – на 25%.

5.2.5 Під надземними одностінними резервуарами необхідно встановлювати ємності для збору пролитого палива місткістю найбільшого резервуару АЗС.

5.2.6 При в'їзді на територію АЗС повинні бути встановлені:

- дорожній знак – „Обмеження максимальної швидкості руху транспорту”;
- попереджувальний знак – „Обов'язкова висадка пасажирів”;
- інформаційне табло – про асортимент нафтопродуктів та типів автотранспорту, що можуть бути обслуговані на АЗС.

На під'їздах до заправних острівців встановлювати знак „Рух тільки прямо”.

5.2.7 Для встановлення контейнерів для сміття необхідно передбачати площадки з твердим покриттям на відстані – 20 м від об'єктів громадського харчування.

Вбиральні загального користування розміщати на території АЗС на відстані не менше ніж 25 м від об'єктів громадського харчування.

5.3 Розміщення будівель та споруд в межах ділянки АЗС

5.3.1 Територія даних АЗС розділяється функціонально на зони:

- технологічного обладнання та споруд;
- обслуговування транспортних засобів;
- обслуговування водіїв та пасажирів;
- інженерного забезпечення.

5.3.2 Резервуари палива **необхідно** встановлювати в основному підземно. Відстань між резервуарами приймати рівної діаметру найбільшого резервуару.

5.3.3 Територія АЗС **необхідно спланувати так, щоб унеможливити розтікання пролитого палива як на території АЗС, так і за їх межами. Для цього на території АЗС необхідно влаштовувати водонепроникне покриття проїзної частини, а також технологічних майданчиків**

На в'їздах і виїздах з території АЗС та АЗС БП треба передбачати в проекті вертикального планування похилі підвищення не менше як на 0,2 м або дренажні лотки для відведення забруднених атмосферних опадів в очисні споруди. Лотки та воронки слід закривати металевими **решітками ґратами**.

Майданчик для автоцистерн (АЦ) необхідно огороджувати по периметру бортиком висотою 0,2 м. Місця в'їзду (виїзду) на майданчик облаштувати похилими підвищеннями (пандусами) з ухилом не менше як 2%.

5.3.4 У випадку аварійної розгерметизації патрубків автоцистерни під час зливу нафтопродуктів і виливу їх на площадку, необхідно передбачати аварійний резервуар – піддон ємністю до 10 м³.

Трубопровід для відводу пролитого палива повинен бути на 0,1 м менше діаметра резервуару, тобто не доходити до його дна.

Аварійний резервуар повинен бути оснащений дихальним клапаном аналогічним дихальним клапанам на резервуарах збереження пального та патрубками для заміру рівня рідини при заповненні та спорожненні закритим методом. Вказані патрубки повинні мати герметичні заглушки.

5.4 Розміщення автомобільних газозаправних станцій АГЗС та АГЗП зріджених газів пропан-бутан в планувальній системі населених пунктів

5.4.1 АГЗС та АГЗП призначені для прийому, зберігання зріджених вуглеводневих газів та заправки паливних балонів автомобілів різних видів.

Проектування АГЗС та АГЗП виконувати, керуючись відповідно до розділу 8 ДБН В.2.5-20. АГЗС та АГЗП розміщувати, по можливості, в межах сільбищної території населених пунктів з підвітряного боку для вітрів переважного напрямку відносно житлової забудови та промислових об'єктів.

АГЗС з надземними резервуарами 50 м³ і більше слід розміщувати тільки поза межами населених пунктів.

5.4.2 При виборі земельної ділянки під АЗС рекомендується враховувати забезпечення навколо огорожі протипожежної смуги шириною 10 м. Огорожу проектувати провітрюваною, особливо в нижній частині з негорючих матеріалів. Мінімальна відстань від **огорожі об'єктів** АГЗС та АГЗП до лісового масиву хвойних порід – 50 м, листяних – 20 м, до полів сільськогосподарських культур – 30 м. Для унеможливлення поширення полум'я під час пожежі на АЗС, по периметру меж її території слід передбачати наземне покриття з негорючих матеріалів або зорану смугу шириною не менше 5 м.

5.4.3 Не дозволяється озеленення АЗС кущами та деревами, що виробляють після цвітіння волокнисті матеріали та пухнасте насіння.

5.4.4 На території АГЗП стаціонарних та тимчасових розміщення котельних не дозволяється.

5.4.5 Опори під резервуари з ЗВГ повинні бути з межею вогнестійкості R120.

5.5 Розміщення автогазонаповнювальних станцій компримованого природного газу – АГНКС та пунктів автогазозаправних компримованого природного газу – АГНКП та АГНКП-Г

5.5.1 АГНКС дозволяється розміщувати в сільбищній зоні населених пунктів з підвітряної сторони вітрів переважного напрямку. Згідно вимог земельного Кодексу України, санітарного законодавства України навколо території АГНКС необхідно забезпечувати санітарну зону 100 м для станцій, які одержують газ від магістральних газопроводів з тиском 5,5 та 7,5 МПа, 35 м для станцій які одержують газ від міських газопроводів з тиском до 1,2 МПа. АГНКС, що одержують газ неодорований з магістральних газопроводів слід розміщувати на відстані не менше 300 м від будь-яких будівель з перебуванням людей, навіть тимчасово.

В умовах існуючої забудови розміри охоронних зон можуть зменшуватись Держгіпронаглядом з урахуванням розташування існуючих споруд, рельєфу місцевості, тощо на підставі обґрунтування поданого власником забудови та по-

годженим з власником АГНКС та відповідними органами державного нагляду і контролю.

5.5.2 АГНКП дозволяється розміщувати на вільних ділянках сельбїщної території населених пунктів, де можливо забезпечити зону безпеки та санітарну зону не менше 35 м. До АГНКС потрібно проектувати під'їзну дорогу з твердим покриттям.

5.5.3 АГНКП-Г дозволяється проектувати на території великих автогаражів промислових підприємств з забезпеченням відстаней до будинків гаража не менше 15 м.

5.5.4 Проектування АГНКС та АГНКП вести згідно даних норм, норм проектування промпідприємств, санітарного законодавства та норм протипожежних і охорони навколишнього природного середовища.

5.5.5 Технологічне обладнання приймати тільки заводського виготовлення, яке сертифіковане в Україні.

5.6 Розміщення багатопаливних АЗС-М, АГЗС, АГНКС-БП

5.6.1 Даним розділом установлюються вимоги щодо проектування АЗС на два-три види палива: рідкого моторного, зрідженого вуглеводневого газу та компримованого природного газу-метану у будь якій комбінації.

5.6.2 Для підвищення можливості населенню заправляти автомобілі потрібним паливом без зайвих „холостих прогонів” АЗС-БП рекомендується розміщати в населених пунктах, а також за їх межами. Дозволяється розташовувати на одній земельній ділянці поблизу магістральних вулиць поза населених пунктів майданчики для АЗС-М, АГНКС, або АГНКП та АГЗП.

5.6.3 На загальній земельній ділянці допускається розташовувати майданчики цих АЗС-БП.

Огорожа багатопаливної АЗС повинна бути несучільною провітрюваною з негорючих матеріалів висотою не менше 1,2 м. Дозволяється для АГЗП стаціонарно не влаштовувати самотійної огорожі.

5.6.4 При розміщенні і орієнтуванні майданчиків під АЗС на загальній ділянці треба враховувати вимоги санітарного законодавства щодо збереження санітарних зон та вимоги щодо витримування протипожежних відстаней відповідно до таблиці С.1.

5.6.5 Навколо огорожі АЗС-БП необхідно передбачати протипожежну смугу шириною 10 м вільну від забудови та дерев і чагарників.

5.6.6 В'їзд та виїзд транспортних засобів проектувати окремими з влаштуванням смуг гальмування та розгону автомобілів, згідно чинних нормативних документів.

5.6.7 До резервуарів з паливом, ПРК та іншого технологічного обладнання передбачати під'їзди для пересувної пожежної техніки з забезпеченням її встановлення на відстані від обладнання не менше ніж 5 м і не більше ніж 25 м.

5.6.8 На АЗС-БП технологічне та допоміжне обладнання застосовувати та розміщувати на майданчиках згідно вимог, викладених у відповідних розділах для кожного типу АЗС.

5.6.9 На ділянках всіх типів АЗС, що входять в склад багатопаливної АЗС на території населеного пункту, крім АЗС-К, дозволяється передбачати механізовану автомийку і відділення шиномонтажу. В будинку операторської дозволяється в окремому приміщенні (без торгової зали) продаж товарів першої необхідності та прохолоджуючих напоїв, чаю та кави.

5.6.10 На території АЗС БП, які розташовані поза межами населеного пункту, дозволяється тільки на ділянці АЗС-К розташовувати будинки сервісного обслуговування водіїв, пасажирів, кафе, технічного обслуговування автомобілів, мийку, котельню. Об'єкти сервісу розташовувати на нормативних відстанях від автозаправної станції.

5.6.11 Для опалення та гарячого водопостачання дозволяється встановлювати електричні автоматизовані водогрійні котли на кожній АЗС або одну централізовану котельню на природному газі в окремому будинку.

5.6.12 На АЗС-К в окремому будинку сервісного обслуговування транспортних засобів дозволяється передбачати не більше трьох постів технічного обслуговування.

Приміщення різного функціонального призначення (пости технічного обслуговування, приміщення механізованої мийки автомобілів, комори тощо) слід розділяти між собою перегородками, виконаними з негорючих матеріалів та з межею вогнестійкості не менше як EI 30 (для будинків I ступеня вогнестійкості), EI 15 (для будинків II, III, IIIa ступенів вогнестійкості), а приміщення для транспортних засобів (крім механізованої мийки) слід відокремлювати від інших приміщень перегородками, виконаними з негорючих матеріалів та з межею вогнестійкості не менше як EI 45.

Під час проектування АЗС, призначених для розміщення в населених пунктах, дозволяється передбачати приміщення постів технічного обслуговування тільки легкових автомобілів.

5.6.13 У приміщеннях категорій А, Б за вибухопожежною небезпекою слід передбачати легкоскидні конструкції, відповідно до 2.42 СНиП 2.09.02, вимог до 70 кг/м^2 .

5.6.14 Навіси слід виконувати над заправними острівцями з негорючих матеріалів. У покритті навісів висотою не менше ніж 4 м дозволяється використовувати матеріали групи горючості Г1 (за винятком навісів або частин навісу, розташованих над місцями заправлення вантажних автомобілів).

5.6.15 Влаштування навісів з непровітрюваними об'ємами (пазухами, кішнями) над обладнанням зі КПП, включаючи загальний навіс над майданчиками заправних острівців, на яких, крім заправлення автомобілів бензином, дизельним паливом або ЗВГ, здійснюється заправлення компримованим газом, не дозволяється.

5.6.16 На АЗС дозволяється влаштовувати пункти обміну балонів зрідженого газу з ємністю балона не більше 25 л. загальним об'ємом не більше 1,0 м³. Розташування пунктів виконувати згідно табл. 25, 26 ДБН В.2.5-20 та СНиП II-89.

5.6.16 Мінімальні відстані від технологічного обладнання до будинків та споруд, які розташованими поза території АЗС–БП, відповідно до таблиці

6 ОБ'ЄМНО-ПЛАНУВАЛЬНІ ТА КОНСТРУКТИВНІ РІШЕННЯ

6.1 Підготовка та благоустрій території АЗС

6.1.1 Планування території АЗС благоустрій, під'їзні та внутрішні проїзди необхідно проектувати згідно з СНиП II-89, ДБН В.2.3-4, ДБН 360.

В проектах територію АЗС спланувати так, щоб унеможливити розтікання пролитого рідкого моторного палива по території АЗС, АЗС-К та АЗС-БП на якій є рідке моторне паливо. Слід влаштовувати похили підвищення висотою 0,2 м або дренажні лотки для відведення забруднених нафтопродуктами атмосферних опадів в очисні споруди. Лотки та воронки слід закривати металевими ґратами. Майданчики для АЦ огороджувати по периметру бортиком висотою 0,2 м. Місця в'їзду (виїзду) на майданчик проектувати з ухилом не менше 2%.

6.1.2 Території АЗС потрібно забезпечити заходами по озелененню (дерева, кущі, трава, квіти). Дерева тільки листяних порід. Озеленення району резервуарів палива передбачати тільки газоном. Не дозволяється озеленення території АЗС кущами та деревами, що виділяють пухнасте насіння.

Для зріджених газів на колодязях інженерних мереж в радіусі 50 м від резервуарів палива, заправних колонок встановлювати подвійні кришки з засипкою піском простору між ними висотою 0,15 м або передбачати ущільнення кришок методами, що не допускають попадання нафтопродуктів в колодязі.

6.1.3 Також при проектуванні АЗС потрібно передбачати:

- конструкцію дорожнього одягу на перехідно-швидкісних смугах та в межах радіусів закруглення на з'їзді (виїзді) з основної дороги (вулиці) повинна бути рівномірною з основним проїздом;
- освітлення заїзду (виїзду) на території АЗС передбачати згідно з 4.6 ДСТУ 3587. Для освітлення повинні передбачатися лампи, що дають освітлення 30-40 лк;
- площадка висадки та посадки пасажирів повинна з'єднуватись тротуаром чи пішохідною доріжкою з покриттям вдосконаленого типу; через проїзну частину необхідно влаштовувати пішохідні переходи;
- на ділянках АЗС повинно передбачатись місце для встановлення контейнеру для сміття;
- на АЗС необхідно передбачати стоянку автотранспорту, відокремлену від проїзної частини огороженням згідно з ДСТУ 2735 або С.18 ДБН В...
- розділювальними смугами; згідно з ДБН 360 виділяти спеціальні місця для паркування автомобілів для інвалідів;

С.1.ДБН В...С.18

- на АЗС необхідно передбачати заходи щодо забезпечення стоку води з території. Для стоку води з покриття повинен передбачатися одно- чи двоскатний поперечний профіль з поперечним ухилом до краю площадки; поперечний ухил повинен становити не менше ніж 5‰ і не більше ніж 20‰;
- розробляти схему організації дорожнього руху в зоні впливу АЗС.

6.2 Склад споруд та приміщень АЗС. Вимоги до їх мінімальних параметрів

6.2.1 Категорії будівель та приміщень по вибухопожежній і пожежній небезпеці слід визначати згідно з НАПБ Б.07.005 (ОНТП 24-86) МВС України, зони вибухопожежонебезпеки, згідно з НПАОП 40.1-1.32.

6.2.2 На території АЗС всіх категорій розміщення будівель та приміщень категорії А і Б не дозволяється (за винятком приміщень для обладнання з КПП і для перекачування ЗВГ, що належить до технологічної системи АЗС) та категорії Г за пожежною небезпекою (за винятком котельні АЗС).

Допускається на території АЗС розміщення ...

Будівлі і споруди на території АЗС-М та АЗС-К можуть бути одноповерховими І, ІІ і як виняток ІІІ та ІІІа ступеню вогнестійкості.

Допускається будувати будинки двоповерхові (допоміжні) площею до 150 м² без розміщення приміщень складів для легкозаймистих та займистих рідин. Для облицювання зовнішніх стін будинків АЗС не дозволяється застосовувати горючі матеріали груп Г4, В3.

6.2.3 Приміщення для персоналу АЗС, у тому числі приміщення операторської, дозволяється передбачати в будинках сервісного обслуговування водіїв, пасажирів та їх автотранспортних засобів за умови відокремлення приміщень для персоналу АЗС від приміщень сервісного обслуговування протипожежними перегородками 1-го типу (приміщення операторської – глухою протипожежною перегородкою 1-го типу) і перекриттям 3-го типу.

Рівень підлоги приміщень АЗС повинен бути вище не менше ніж на 0,2 м від планувальних позначок прилеглої території АЗС.

В будівлях сервісного обслуговування транспортних засобів на АЗС-К допускається передбачати не більше ніж 3-х постів обслуговування.

6.2.4 Приміщення для технічного обслуговування і миття автомобілів, що працюють на рідкому моторному паливі, СПГ або ЗВГ, слід передбачати в одному або декількох окремо розташованих будинках.

Приміщення різного функціонального призначення (пости технічного обслуговування, приміщення механізованої мийки автомобілів, комори тощо) слід розділяти між собою перегородками, виконаними з негорючих матеріалів та з межею вогнестійкості не менше як EI 30 (для будинків І ступеня вогнестійкості), EI 15 (для будинків ІІ, ІІІ, ІІІа ступенів вогнестійкості), а приміщення для транспортних засобів (крім механізованої мийки) слід відокремлювати від інших приміщень перегородками виконаними з негорючих матеріалів та з межею вогнестійкості не менше як EI 45.

Для АЗС, які розміщені в населених пунктах, дозволяється передбачати приміщення постів технічного обслуговування тільки легкових автомобілів.

Приміщення для миття автомобілів дозволяється влаштовувати спільним на декілька автомобілів, а приміщення технічного обслуговування автомобілів, що працюють на СПГ або ЗВГ, слід проектувати для одного автомобіля і відокремлювати від інших приміщень протипожежними перегородками 1-го типу.

6.2.5 На постах технічного обслуговування транспортних засобів можливо передбачати такі послуги:

- діагностика двигуна;
- дрібний ремонт з заміною окремих деталей без зняття вузлів та агрегатів;
- шиномонтаж, вулканізація, підкачка шин;
- усунення розвалу або сходження коліс;
- регулювання світла фар;
- регулювання систем змащення, заміна мастила;
- мийка автомобілів, чистка салону.

6.2.6 Площу пункту технічного обслуговування автомобілів визначати в залежності від кількості постів обслуги та кількості обладнання.

Встановлення технологічного обладнання потрібно виконувати з врахуванням зручності проведення монтажних робіт та вимог охорони праці. Приміщення поста механічної мийки легкових автомобілів допускається блокувати з приміщеннями постів технічного обслуговування. Мастила, в тому числі і відпрацьовані, необхідно зберігати в ємностях не більше 1 м³, які розміщені або підземно, або в спеціальних окремих приміщеннях, які мають окремий вихід назовні.

6.2.7 Тарне зберігання нафтопродуктів повинно передбачатись в окремих спеціальних приміщеннях забезпечених примусовою та природною вентиляцією.

6.2.8 Отвори для дверей в приміщеннях тарного зберігання нафтопродуктів повинні мати пороги з пандусами висотою не менше ніж 0,15 м для запобігання розливу рідкого нафтопродукту у випадку аварії. Підлога повинна виконуватись з негорючих матеріалів і мати ухил для стоку рідини до лотків і трапів.

6.2.9 Оператор АЗС повинен з робочого місця візуально контролювати всю зону заправки паливом автомобілів. Всі технологічні приміщення, а також приміщення сервісного обслуговування повинні бути забезпечені природним та робочим освітленням згідно з ДБН В.2.5-28.

6.2.10 Склад приміщень приймати відповідно технологічній схемі, площі кімнат адміністративно-побутового будинку повинні відповідати гігієнічним вимогам для відповідних категорій.

Санітарно-побутові приміщення АЗС та їх обладнання для працівників АЗС, а також для обслуговування водіїв та пасажирів проектувати згідно з вимогами СНиП 2.09.04.

С.20 ДБН В...

Підприємства роздрібної торгівлі з продажу супутніх товарів, яке розташоване на АЗС з надземними резервуарами рідкого моторного палива або на території АГЗС не повинні мати торгівельної зали.

6.2.11 Зони обслуговування ПРК, а також шлях підходу до вікна оператора АЗС повинні бути під навісом висотою не менше ніж 4,0 м.

6.2.12 Об'єкти громадського харчування в складі АЗС-К (кафе, буфети, ресторани швидкого обслуговування необхідно проектувати з врахуванням вимог Сан ПиН 42-123-5777.

6.3 Склад споруд та приміщень на АГЗС та АГЗП

6.3.1 Склад споруд та приміщень передбачати згідно вимог розділу 8 ДБН В.2.5-20-2001 „Газопостачання”.

На території АГЗС та АГЗП не дозволяється розташовувати:

- агрегати наповнення газом побутових балонів;
- газорегуляторний пункт природного газу (ГРП).

В приміщенні сервісного обслуговування водіїв та пасажирів дозволяється організовувати торгівлю супутніми товарами першої необхідності, прохолоджуючими напоями, кавою, без торгівельного залу.

6.3.2 Склад будівель та споруд на території АГЗС та АГЗП слід визначати, відповідно до 8.143, 8.151 ДБН В.2.5-20.

6.3.3 Максимальна місткість підземних резервуарів для газу на АГЗС – 100 м³, а місткість одного резервуару до 50 м³; на АГЗП максимальна місткість резервуарів газу при надземній установці – 10 м³, при підземній – 20 м³.

6.3.4 Територія АГЗС та АГЗП повинні бути огорожені провітрюваною огорожею з негорючих матеріалів і в місцях проїзду автомобілів мати тверде дорожнє покриття.

6.3.5 У складі АГЗС передбачати резервуари для зберігання газу, зливні та заправні колонки під навісом, виробничий будинок для розміщення обладнання перекачування зрідженого газу, вентиляційного та іншого устаткування, побутові приміщення, засоби пожежогасіння.

6.3.6 На території АГЗС не допускається **розміщати розміщувати** житлові приміщення та виробництва, що не відносяться до АГЗС, а також передбачати устаткування та прилади з відкритим вогнем.

6.3.7 Планування територій АГЗС та АГЗП повинне **у**неможливлувати утворення місць накопичення парів зріджених газів пропан-бутан, які важче повітря.

6.3.8 Мінімальні відстані від резервуарів ЗВГ до будинків (споруд) поза територією АГЗС та АГЗП відповідно до таблиці Л.1.

Відстані від резервуарів з ЗВГ на АГЗП до виробничих та складських будинків категорій за вибухопожежною небезпекою А і Б збільшувати на 50% для категорії В – на 25%.

Мінімальні відстані між технологічним обладнанням, будинками та спорудами, розташованими на території АГЗС та АГЗП відповідно до таблиці Н.1, П.1.

6.3.9 На АГЗС встановлюють під навісом колонки для наливу зрідженого газу в паливні балони автомобілів.

Дозволяється **розташовувати** модульні АГЗП на території автогаражів **на яких розміщується** більше 300 автомашин з автомобілями, що працюють на скрапленому газі, **а також на АЗС-М і АЗС-К і як також як** окремі пункти.

6.4 Склад будівель та споруд на АГНКС, АГНКП та АГНКП-Г

6.4.1 Склад будівель та споруд АГНКС та АГНКП потрібно передбачати з врахуванням умов:

- забезпечення вибухопожежної безпеки;
- охорони праці;
- кліматичного району будівництва, температурних режимів;
- освітлення приміщень і території;

6.4.2 При проектуванні потрібно надавати перевагу розміщенню будівель та споруд, згідно таблиці додатку „Т”.

Споруди встановлювати на відкритих ділянках без навісів з блоків повної заводської здатності та в неопалюваних приміщеннях, а також в блок-контейнерах.

Не дозволяється влаштування навісів з **не провітрюваними** об'ємами (пазухами, кишнями) над обладнанням зі СПГ, включаючи загальний навіс над майданчиками заправних острівців, **на яких**, крім заправлення автомобілів бензином, дизельним паливом або ЗВГ, здійснюється заправлення зрідженим природним газом (для АЗС-БП) ~~не дозволяється~~.

Застосовувати каркасно-панельні будівлі з легкових металевих конструкцій комплектної поставки за умови **покриття** металевих конструкцій вогнезахисними засобами для забезпечення нормативних меж вогнестійкості.

Дозволяється передбачати можливість блокування приміщень за умови обробки металевих конструкцій вогнезахисними засобами для забезпечення нормування меж вогнестійкості на АГНКС де обертаються гази з щільністю 0,8 кг/м³, тобто метан при дотриманні вимог відповідних ДБН.

Склад АГНКС див. п.7.12, Склад АГНКП-Г див. п.7.13.

6.5 Склад будівель та споруд на території АЗС-БП **АЗС-М, АГЗС, АГЗП**

6.5.1 Згідно вимог цих ДБН на території АЗС БП можуть розміщуватись АЗС моторних рідких палив, зріджених газів та компримованого природного газу. Розміщення будівель та споруд потрібно передбачати в межах АЗС кожного виду палива, згідно цього ДБН на відстанях, згідно додатка С.1, Р.1.

С.22 ДБН В...

6.5.2 Між АЗС різних видів палив потрібно проектувати автопроїзди шириною не менше 6 м від яких передбачати в'їзди на кожен АЗС окремо.

6.5.3 Дозволяється **розміщати розміщувати** ПРК рідкого палива та ЗВГ на даному островці на відстані 3 м.

6.5.4 На території АЗС не дозволяється **розміщати розміщувати**: мотельні кемпінги, тимчасові об'єкти роздрібної торгівлі, за винятком АЗС, які розміщуються за межами населеного пункту та за умов дотримання мінімальних відстаней наведених у таблиці 7.9 ДБН 360-92 **.

7 ТЕХНОЛОГІЧНА ЧАСТИНА

7.1 Станції з рідкими моторними паливами

7.1.1 Технологічне обладнання АЗС-М, АЗС-К, АЗС-М блочна, контейнерна, АЗС-ПЗП рідких моторних палив

7.1.1.1 Для збереження рідких моторних палив на АЗС дозволяється встановлювати резервуари, виготовлені з сталі. **При розміщенні АЗС в сельбищній території населених пунктів резервуари повинні бути тільки двостінні; поза межами населених пунктів допускаються розміщення одностінних резервуарів як підземної так і надземної установки.**

7.1.1.2 Об'єм резервуарів для рідкого моторного палива **приймати згідно таблиці 1**. Резервуари можуть мати від двох до п'яти секцій з вмонтованими роздільними герметичними стінками до п'яти видів однорідного палива.

На трубопроводах газовирівнювальної системи резервуарів необхідно встановлювати дихальні клапани з вогнеперешкоджувачами з метою зменшення втрат палива при випаровуванні.

7.1.1.3 Загальну місткість резервуарів палива на АЗС-М слід приймати в населених пунктах в залежності від категорії АЗС від 40 до 100 м³, та за межами їх – 200 м³.

7.1.1.4 На ділянці АЗС-М можуть бути розміщені:

- резервуари для зберігання палива;
- колонки наливу палива в автомобілі під навісом (ПРК);
- будинок операторської;
- насосне обладнання перекачування палива;
- засоби пожежної безпеки;
- засоби зв'язку;
- огорожа;
- локальні очисні споруди;
- пристрої блискавкозахисту;
- пристрої електрохімічного захисту підземних споруд від корозії.

7.1.1.5 На АЗС-М необхідно використовувати ПРК, які автоматично блокують подачу палива при номінальному заповненні паливного бака автомобіля. Для заправки автомобілів з двостороннім розташуванням паливних баків **при-~~мінити~~ використовувати** ПРК з сателітною стійкою.

7.1.1.6 Включення трубопроводів технологічних в підземні резервуари зберігання рідкого палива потрібно виконувати в місцях вище номінального рівня заповнення паливом.

Забороняється встановлювати патрубки та інше обладнання нижче вказаного рівня.

7.1.1.7 Підземні резервуари моторного палива необхідно обладнувати системами контролю їх герметичності.

7.1.1.8 На трубопроводах газовирівнювальної системи необхідно встановлювати вогнеперешкоджувачі або дихальні клапани з вбудованими вогнеперешкоджувачами.

Резервуари (камери) рекомендується оснащувати роздільними газовирівнювальними системами.

7.1.1.9 Допускається використовувати загальну газовирівнювальну систему для резервуарів (камер) однакових видів палива при умові встановлення вогнеперешкоджувачів в місцях підключення трубопроводів цієї системи до резервуарів (камерам).

Утворення газовирівнювальної загальної системи між резервуарами з бензинами та дизельним паливом не допускається.

7.1.1.10 На резервуарах рідкого моторного палива обов'язково встановлювати сигналізатори граничного рівня рідини які забезпечують:

- подачу звукового та світлового сигналу при досягненні рівня 90% від геометричної ємності резервуару.

7.1.1.11 Насоси подачі рідкого палива повинні оснащуватися (незалежно від автоматичної системи виключення) ручними вимикачами електроживлення, з встановленням їх в операторній та безпосередньо біля насосів та місця встановлення автоцистерн.

7.1.1.12 Всі трубопроводи палива та його парів передбачати із сталевих або поліетиленових труб. З'єднання, що можуть бути в шахтах резервуарів та технологічних колодязях потрібно забезпечувати пристроями, які виключають їх розгерметизацію.

7.1.1.13 Одностінні підземні трубопроводи для палива та його парів слід прокладати на глибині не менше ніж 0,4 м в лотках, які забезпечують не проникнення непередбачених витоків палива за їх межі. Лотки слід заповнювати (з ущільненням) негорючими матеріалами. При застосуванні двостінних труб (труба в трубі), що забезпечує роздільну герметизацію внутрішнього і зовнішнього трубопроводів, лоток допускається не передбачувати.

7.1.1.14 Налив рідкого моторного палива в стаціонарні резервуари передбачати трубопроводом наливу, що прокладений підземно та з використанням пристроїв, що запобігають розповсюдження полум'я по лінії наповнення резервуарів.

Обладнання на трубопроводах наливу палива (пристрої сполучення труб, засувки, крани, вогнеперешкоджувачі, фільтри, масоміри та інше) необхідно розміщувати в прямку або колодязі біля площадки стоянки автоцистерни або

С. 24 ДБН В....

на самій площадці, забезпечивши цілісність обладнання і виключивши можливість наїзду на них автомобілів.

7.1.1.15 В технологічній схемі передбачати трубопровід рекуперації парів палива з резервуарів в автоцистерну транспортну (АЦТ), необхідно встановлювати вогнеперешкоджувач між вузлами підключення до АЦТ та резервуару.

На лінії рекуперації обов'язково встановлювати зворотний клапан, який відкривається при досягненні в резервуарі тиску, що відповідає висоті стовпа палива в АЦТ (при зливі самопливом), або напору насоса перекачування палива з АЦТ в резервуар.

7.1.1.16 Зворотні клапани повинні герметично закриватись при перекритті трубопроводу наливу або при відключенні електроживлення насосу.

7.1.1.17 Якщо рекуперація парів палива передбачена при перекритому трубопроводі деаерації резервуара, то технологічною схемою необхідно передбачити автоматичний безперервний контроль за тиском в її паровому просторі. Ділянки трубопроводів лінії рекуперації, що знаходяться у вільному просторі, не повинні мати розбірних сполучень.

7.1.1.18 Трубопроводи видачі палива перед кожною ПРК повинні бути оснащені зворотними клапанами, які відкриваються під впливом тиску або розрідження, які **з технічних причин** виникають під час роботи насосів цих ліній та герметично закриваються при зникненні електроживлення. ~~но технічним прич~~
~~чинам.~~

7.1.1.19 Запірна арматура на паливному обладнанні повинна відповідати класу А згідно з ГОСТ 9544

7.1.1.20 Стіни прямиків (колодязів) виконувати з негорючих матеріалів і ~~розміщати~~ розміщувати (прямки) на відстані не менше ніж 2 м від технологічного обладнання АЗС-М та технологічних шахт підземних резервуарів.

Конструкція кришок над технологічними шахтами або колодязями повинна виключати можливість попадання в них атмосферних опадів та іскроутворення при їх відкриванні чи закритті. **Кріплення кришок повинно забезпечувати скидання надмірного тиску при займаності парів палива в шахтах та колодязях.** Допускається встановлення легкоскидних кришок, але без їх відриву. Конструкція технологічних шахт та колодязів повинна виключати можливість проникнення з них витоків палива в ґрунт.

7.1.1.21 Штоки приводів запірних пристроїв, горловину замірного патруб-ка, пристроїв кріплення датчиків, що знаходяться в технологічній шахті необхідно виводити на зручну висоту для їх управління **назовні шахти.**

7.1.1.22 В проектах АЗС треба передбачати умови контролю герметичності ~~між-стінного~~ міжстінного простору двостінних резервуарів за допомогою встановлення датчиків-сигналізаторів рівня рідини або сигналізаторів тиску якщо цей простір заповнюється нейтральним газом.

7.1.1.23 Контроль герметичності одностінних резервуарів в проектах ре-комендувати такими методами:

- стежити за рівнем палива в резервуарах за допомогою метроштоку;
-

- встановлювати спеціальні датчики в нижній частині надземних резервуарів для виявлення **МОЖЛИВИХ** витоків рідкого палива;
- періодично, кожен рік, проводити зачистку спорожнених резервуарів. Після зачистки комісія визначає придатність резервуарів для експлуатації;
- герметичність резервуарів для рідкого палива контролювати методом контролю масового балансу палива через автоматизовану систему обліку при прийомі, зберіганні та видачі.

7.2 Вимоги до технологічного обладнання АЗС-ПМ

7.2.1 АЗС-ПМ – пересувна мобільна АЗС рідкого моторного палива може бути виконана як єдиний заводський виріб, змонтований на автомобільному шасі для заправки автотранспорту в місцях тимчасового його скупчення, або стоянки на будівельних майданчиках та при зупинці стаціонарних АЗС на ремонт.

7.2.2 Технологічна схема АЗС-ПМ повинна відповідати вимогам, що пред'являються до АЗС з надземними резервуарами для палива.

Ємність резервуару АЗС-ПМ, яка використовується тільки при ремонті АЗС-М, АЗС-К може бути до 20 м³.

7.2.3 Дихальний клапан над резервуаром повинен бути встановлений з врахуванням провітрювання навколишнього простору, а його конструкція повинна забезпечити неможливість виходу через нього рідкого палива в разі перекидання АЗС-ПМ.

7.2.4 Трубопроводи АЗС-ПМ повинні бути з верхнім розташуванням. Місця з'єднання патрубків, віконець для візуального нагляду, штуцерів та другого обладнання резервуарів треба розміщувати вище номінального рівня палива в резервуарі.

7.2.5 Конструкція АЗС-ПМ повинна забезпечувати можливість наповнення паливом резервуара на нафтобазі. На трубопроводі наповнення в місці приєднання його до резервуару повинен бути вогнеперешкоджувач.

На цьому трубопроводі повинна бути засувка біля заправної муфти (якщо вона не самозакривна при розтиковці з'єднання) та над цистерною.

7.2.6 ПРК встановлюються в технологічному відділку, що є в задній торцевій частині (днищі) резервуару АЗС-ПМ.

В нижній частині технологічного відділку встановити піддон для збору малих витоків палива.

7.2.7 Відстань від технологічного відсіку та дихального клапану до моторного відсіку, випускної труби базового автомобіля, електрогенератора та акумулятора повинна бути не менше ніж 3 м.

Роз'єми електрокабелів та сигнальних кабелів повинні мати механічні кріплення для попередження випадкового їх відключення.

7.2.8 Відключення електропостачання насосів лінії видачі потрібно передбачати з технологічного відсіку та кабіни водія.

С.26 ДБН В...

Видачу палива потрібно передбачати зануреними насосами, встановлюючи їх жорстко в резервуарі на відстані 0,05 м вище нижнього зрізу труби наповнення.

У випадку встановлення насосу видачі палива в технологічному відсіку АЗС-ПМ, на трубопроводі видачі палива передбачати зворотний клапан, який встановити всередині резервуару, або у верхній частині трубопроводу видачі палива. Видача палива самопливом забороняється.

7.2.9 Монтаж резервуару і обладнання АЗС-ПМ повинен передбачати можливість проведення періодичних (через 2 роки) зачисток резервуару від твердих залишків та наступного пневматичного випробування на щільність разом з трубопроводами обв'язки під тиском 0,3 МПа (повітрям, після дегазації азотом).

7.3 Технологічне обладнання АЗС-М ПЗП

7.3.1 Розміщення обладнання та допоміжних споруд ПЗП повинно відповідати вимогам для обладнання АЗС-М щодо встановлення резервуарів палива та насосів та витримування відповідних відстаней. Кількість видів палива може бути обмежено; відповідно обмежується кількість ПРК.

7.3.2 Допускається розташовувати приміщення операторської в існуючих будівлях категорії Д поблизу ПЗП.

7.3.3 Ємність резервуарів для кожного виду палива – до 10 м³. Загальна ємність резервуарів палива до 50 м³ при підземному розташуванні.

7.4 Технологічне обладнання АГЗС та АГЗП

7.4.1 У складі проекту АГЗС слід передбачати:

- резервуари для зберігання зрідженого вуглеводневого газу (підземні) загальною ємністю до 100 м³;
- зливні (приймальні) колонки;
- заправні колонки;
- насоси перекачування ЗВГ;
- операторську заблоковану з побутовими приміщеннями;
- надвірний туалет для клієнтів.

7.4.1.1 Зливні колонки призначені для прийому (зливу) газу з автоцистерн в стаціонарні резервуари і обладнані відповідними трубопроводами рідкої та парової фаз, запірною-захисною арматурою, контрольно-вимірювальними приладами.

7.4.1.2 Заправні колонки повинні встановлюватись тільки заводського виготовлення, які оснащені відповідним запірною-захисним обладнанням та контрольно-вимірювальними приладами.

7.4.1.3 Насосні агрегати встановлюють для перекачування рідкої фази газу при прийомі та при заправленні газом паливних балонів автомобілів.

Резервуари для газу (пропану-бутану) приймати заводського виготовлення.

7.4.1.4 В операторській встановлюють засоби контролю прийнятої і відпущеної кількості газу, засоби зв'язку, пожежної сигналізації.

7.4.2 У складі АГЗП слід передбачати:

- резервуари для зберігання ЗВГ при надземній установці – до 10 м³, при підземній – ємністю до 20 м³;
- насос перекачування ЗВГ;
- колонку прийому газу від автоцистерни;
- колонку наливу ЗВГ в паливні балони автомобілів;
- операторську із засобами зв'язку та пожежної сигналізації.

Дозволяється встановлювати автозаправний модуль, який складається з резервуару, колонки та насосну, що змонтовані на металевій рамі.

7.5 Технологічне обладнання газонаповнювальних станцій компримованого природного газу – АГНКС. Пересувні автогазозаправні пункти з компримованим природним газом – АГНКП, гаражні АГНКП-Г

7.5.1 За потужністю АГНКС розподіляються за кількістю заправок на добу, виходячи з усередненої кількості газу, яким заправляють авто заправляємого – 60 м³ на одну заправку при робочому тиску газу – 19,6 МПа.

7.5.2 Технологічна схема АГНКС повинна забезпечувати:

- відключення (автономне, дистанційне та по місцю) від джерела природного газу;
- скид з газової системи (компресор, сушка, акумулятори газу в атмосферне повітря при аварійній ситуації);
- очистку газу від механічних домішок та крапельної рідини на вводі в станцію;
- вимір кількості газу на вході в станцію;
- стиск газу до 24,5 МПа, міжступеневе охолодження та сепарацію;
- заправку газу з тиском до 19,6 МПа в балони автомобілів з виміром його кількості;
- заправку газом акумуляторів-балонів тиском до 24,5 МПа;
- осушування газу у відповідності з вимогами ДСТУ ГОСТ 27577;
- заправку газом від пересувних АГНКП з тиском до 20,0 МПа з виміром його кількості;
- збір, тимчасове зберігання та видалення рідини і механічних домішок, виловлених з газу в установках очищення, сушки та в компресорі.

7.5.3 Для виконання вказаних функцій на ділянці АГНКП слід розміщуються основні технологічні вузли-блоки:

- блок технологічний;
- блок входних кранів;
- блок очистки та виміру;
- блок осушування газу;
- блок акумуляторів газу;

- газозаправна колонка на одну заправку, або декілька в залежності від потужності;
- операторську.

7.6 Блок технологічний

7.6.1 В складі компресорної установки повинні бути:

- вхідний фільтр тонкої очистки газу;
- компресор з двигуном і допоміжним обладнанням;
- міжступеневі і кінцеві вологовіддільники;
- загасники пульсування тиску (при необхідності);
- газопроводи і арматура;
- датчики (первинні перетворювачі) і місцеві прилади, автоматизованої системи контролю, управління та захисту.

7.6.1.1 На АГНКС слід встановлювати компресор заводського **ВИГОТОВЛЕННЯ** в кількості, яка передбачена проектом.

Блок компресорної установки розробляється на вітчизняних та зарубіжних заводах відповідно до вимог „Правил устройства и безопасной эксплуатации поршневых компрессоров, работающих на взрывоопасных и токсичных газах” – ПБ 092297-99.

Як правило, блок компресорний поставляється виробником комплектно з включенням вище перелічених вузлів.

7.7 Блок вхідних кранів

7.7.1 Призначений для відключення станції автоматично, дистанційно з операторської та по місцю від джерела газу та скиду газу в атмосферу з технологічного обладнання при аварійній зупинці або при планових зупинках.

7.7.1.1 Блок повинен включати таку арматуру:

- клапан (кран) з ручним управлінням (перший по ходу газу);
- клапан (кран) з електро- або пневмоприводом, який керується дистанційно з операторської, так і автоматично відключає газ по сигналу аварійної зупинки (при відсутності струму клапан повертається в положення „закрито”);
- клапан (кран) з електро- або пневмоприводом на лінії скиду газу в атмосферу при спорожненні технологічного обладнання у випадку аварійної зупинки (при відсутності електроструму клапан повертається у вихідне положення – „відкрито”);
- ізолююче фланцеве з’єднання встановлюється на підвідному газопроводі до першого (по ходу газу) клапану (крану) газу;
- запобіжну арматуру (клапани).

7.8 Блок очистки і виміру газу

7.8.1 Блок очистки і виміру кількості газу на вході в станцію призначений для очистки від механічних домішок та рідини до рівня вимог ТУ на компресо

ри або на газ, а також для виміру кількості газу. Також він повинен забезпечувати безперервну роботу на різних режимах без присутності обслуговуючого персоналу. Виловлені рідини і механічні домішки потрібно вивести в дренажну ємність для вивозу в місця, погоджені санітарними органами.

7.9 Блок сушки газу

7.9.1 Блок осушки газу визначений для видалення з нього води, або залишків (рідких) нафтопродуктів згідно з ДСТУ ГОСТ 27577.

Для осушки газу слід застосовувати метод адсорбції. Для регенерації адсорбенту потрібно застосовувати природний газ, який після проходження через адсорбери потрібно утилізувати. Як правило газ регенерації направляється на всас компресорів.

7.9.2 Технологічна схема блока осушування, як правило, повинна включати:

- два адсорбери, один працює в циклі осушування, другий в циклі регенерації, або в режимі очікування;
- вологомасловідділювач (перед адсорберами);
- фільтри тонкої очистки газу – після адсорберів;
- нагрівачі газу регенерації;
- систему спорожнення від газу окремих агрегатів так і всієї установки в цілому;

Конструкція адсорберів повинна забезпечувати швидке завантаження і розвантаження сорбенту.

Контроль вологовтримання осушеного газу необхідно проводити не рідше одного разу на добу згідно вимог ГОСТ 27577.

7.10 Блок акумуляторів газу

7.10.1 Блок акумуляторів газу має призначення: зберігання запасу газу для прискорення заправки автотранспорту – зниження частоти включення компресорів.

Блок акумуляторів, як правило, складається з групи спеціальних балонів високого тиску з трубопровідною обв'язкою, запобіжними і запірними пристроями, КВП. Ємність одного балону повинна бути не більше ніж 1 м³.

Блок акумуляторів потрібно розміщувати підземно поза будівлею АГНКС в спеціальних колодязях прямокутної форми в які вмонтовані сходинок та є простір для обслуговування. Колодязь закривати люками з легких негорючих матеріалів, які зручно відкриваються.

Блок акумуляторів слід розміщувати поряд з блоком компресорів (2-3 м) надземно або підземно **поза будівлею АГНКС** з метою зменшення відстаней, в спеціальному колодязі з цегли або бетону зі сходинок **та в якому є простір для обслуговування**. Колодязь закривати люками з легких негорючих матеріалів, які зручно відкриваються.

Обв'язка блоку акумуляторів повинна мати запірну арматуру, яка б включала можливість витоку газу з акумуляторів на ділянці газопроводів між компресорним блоком та акумуляторами.

Конструкція і якість монтажу блоку акумуляторів відповідно до НПАОП 0.00-1.07.

7.10.1 Газозаправна колонка – на одну струбцину, або декілька в залежності від потужності.

Технологічна схема газозаправної колонки повинна забезпечувати:

- дистанційне з операторської та автоматичне відключення колонки від колектора компримованного і осушеного газу;
- автоматичне відсічення потоку газу в балони автомобіля при досягненні граничного значення тиску;
- автоматичне механічне відключення колонки при розриві рукава (шланга) та запобіганні витоку газу як з сторони колектора, так і з сторони автомобіля;
- вимір тиску і кількості газу, яким заправляють авто **заправляємого** з індикацією їх значень на табло колонки та передачу цих показників за допомогою АСУ ТП в операторську;
- технологію з обмеженими викидами газу в атмосферу за допомогою спеціальних пристроїв приєднувальної струбцини, яка забезпечує при цьому зручність та швидкість приєднання до газопаливної системи автомобіля;
- можливість ручного, по місцю, відключення заправного рукава (шлангу) від колонки і скиду газу при заміні рукава (шлангу) на всмоктуючу лінію компресорів та в атмосферне повітря.

Скидні труби **КПГ** слід розташовувати з направленням викидання газу вгору. Верхній зріз скидного трубопроводу повинен перевищувати висоту будинків і споруд, розташованих у радіусі 5 м від зазначеного трубопроводу, не менше ніж на 1 м. Висота скидного трубопроводу повинна бути 3 м вище від прилеглого майданчика.

7.10.3 Всі технологічні газопроводи повинні бути безшовними, згідно з вимогами ТУ 14-3-460 (труби сталеві безшовні, гарячекатані для парових котлів і трубопроводів), згідно з ТУ 14-3-251 (для установок високого тиску) з сталі гр. „В” згідно з ГОСТ 8731, ГОСТ 8732, ГОСТ 8733, ГОСТ 8734. Розрахунок товщини стінок труб слід виконувати згідно з вимогами СНиП 2.04.12 для тиску до 10 МПа Нормами проектування сталевих трубопроводів відповідно до ВСН 51-3.

7.10.4 Проектування трубопроводів слід виконувати відповідно до СН-527, проектування сталевих трубопроводів згідно з СНиП 3.05.05, ВСН 51-3 на робочий тиск 25 МПа.

7.10.5 Матеріали (сталь) для трубопроводів, деталей та з'єднувальних частин вибирати з врахуванням мінімальної температури експлуатації в тій зоні, де буде проектуватись АГНКС. Труби для газопроводів АГНКС повинні бути випробувані гідравлічним методом на заводі-виробнику і мати запис в сертифікаті

про випробувальний тиск, який повинен відповідати вимогам стандарту або технічним умовам на труби. З'єднання труб технологічних передбачати на зварці.

7.10.6 Імпульсні газопроводи для приєднання КВП та приладів автоматики слід передбачати з сталевих труб.

Допускається застосування мідних труб згідно з ГОСТ 617, а також гумотканних рукавів і трубок на робочий тиск, матеріал котрих забезпечить стійкість при заданих тиску та температурі.

7.11 Операторська

7.11.1 Може знаходитись в загальній споруді АГНКС в тій частині, яка прилягає до блоку газозаправних колонок.

В операторську виведені основні лінії сигналізації про роботу всіх блоків АГНКС, а також пожежної сигналізації, газової сигналізації та засобів зв'язку з пожежними, аварійними службами МНС та міської адміністрації.

7.11.2 Пункти автогазозаправні компримованого природного газу – АГНКП (ПАГЗ) складаються з:

- навісу з негорючих матеріалів під яким встановлюють пересувну автоплатформу з тягачем на якій змонтовані 24 спеціальні балони ємністю по 0,4 м³ стисненого газу метану;
- операторської, в окремому приміщенні якої встановлюється повітряний компресор для роботи автоматики бустера;
- бустера (дожимного компресора) в металевому корпусі;
- паливозаправної колонки газу.

7.12 Автогазонаповнювальний пункт компримованого природного газу від пересувного газозаправника - ПАГЗ

7.12.1 При проектуванні слід передбачати два варіанти розміщення споруд та обладнання пункту в залежності від потужності:

1-й варіант

- навіс, під яким встановлюється пересувна платформа з балонами компримованого природного газу (ПАГЗ);
- заправна колонка;
- протипожежне обладнання;

2-й варіант:

- навіс, під яким встановлюється платформа з балонами компримованого природного газу;
- заправна колонка;
- компресор невеликої потужності (бустер);
- блок акумуляторів загальною ємністю до 5 м³ з тиском 20,0 МПа;
- протипожежне обладнання.

7.13 Гаражні авто газонаповнювальні пункти природного компримованого газу – АГНКП-Г

7.13.1 АГНКП-Г визначені для заправки автомобілів природним компримованим газом від міських газопроводів з тиском до 0,6 МПа. Такі пункти слід розміщати тільки на території автомобільних підприємств або гаражів промислових підприємств.

7.13.2 Автомобільна газонаповнювальна установка може застосовуватись в проектах АГНКП-Г тільки як комплексний заводський виріб, всі вузли та системи якого змонтовані в одному корпусі.

В складі газонаповнювальної установки повинні входити:

- газований компресор невеликої потужності – 20-30 кВт;
- система повітряного охолодження;
- система пожежогасіння в шафі установки;
- пульт управління установкою та заправна колонка;
- система безпеки установки, що працює в автоматичному режимі;
- заправний рукав підвищеної міцності з вузлом, що забезпечує автоматичне від'єднання від газової мережі, зупинку двигуна компресора та закриття засувки на газопроводі;
- блок осушки газу.

7.13.3 Газонаповнювальний гаражний пункт повинен мати у своєму складі:

- газонаповнювальну установку заводського виготовлення;
- вузол вхідних кранів з підключенням до міського газопроводу;
- підвідний газопровід від міської мережі з тиском до 0,6 МПа;
- вузол лічильника витрат газу.

7.13.4 АГНКП-Г працюють в основному в нічний час в режимі повільної заправки балонів автомобілів з тиском до 19,6 МПа.

7.13.5 Для „швидкої” заправки дозволяється встановлювати акумуляторний блок загальною ємністю балонів до 15 м³ з тиском до 20,0 МПа.

7.13.6 АГНКП-Г слід розміщувати не ближче 15 м від будівель і споруд автогосподарства.

8 ІНЖЕНЕРНЕ ОБЛАДНАННЯ

8.1 На території АЗС потрібно прокласти інженерні комунікації по яких будуть подаватись до будинків та споруд вода, тепло, електроенергія та відвід забруднених вод від санвузлів **або технологічних установок**.

8.2 Проектування інженерних комунікацій вести на кресленнях генерального плану АЗС. Підключення – **до існуючих** зовнішніх мереж району згідно відповідних технічних умов.

8.2.1 На АЗС необхідно забезпечувати побутові, виробничі та протипожежні потреби у воді та відвід забруднених вод.

Джерелом постачання води можуть бути: міська мережа водопроводу, артезіанські свердловини **власні** та інші **джерела**.

Вибір джерел постачання води та місце відводу забруднених вод вирішується місцевими органами санітарної служби та заінтересованими організаціями разом з замовником проекту.

8.2.2 Проектування систем водопостачання та відводу стічних вод потрібно виконувати згідно з СНиП 2.04.02, СНиП 2.04.03, СНиП 2.04.01 і даних Норм. На всіх типах АЗС необхідно передбачати вбиральні в операторській, будинках сервісного обслуговування **для працівників АЗС, водіїв та пасажирів. зовнішні вбиральні з централізованим забезпеченням води.**

Підрахунок потрібної кількості води вести з урахуванням повторного використання технічної води після очистки.

Об'єкти громадського харчування потрібно забезпечувати питною водою.

8.2.3 На АЗС потрібно передбачати побутову та виробничо-дощову каналізацію згідно з СНиП 2.04.01 і СНиП 2.04.03.

В мережу виробничо-дощової каналізації слід відводити дощові води з зони острівців ПРК, з місць стоянки автоцистерн, а також з кожної групи ємності з надземними одностінними резервуарами. **На виробничо-дощовій каналізації треба встановлювати систему очистки від виважених речовин та нафтопродуктів. тільки після очистки від нафтопродуктів.**

Поверхневі стоки з невиробничої зони відводити відкритою системою без очистки на рельєф.

8.2.4 На самопливній мережі виробничої каналізації потрібно передбачати **монтаж** гідравлічні затвори в колодязях на випусках:

- з будівель та споруд, підключених до цієї мережі;
- від дощоприймачів, розташованих в ємності під надземними одностінними резервуарами;
- від дощоприймачів з площадки під АЦ.

Висота рідини в гідрозатворі повинна бути не менше ніж 0,25 м.

Розрахунки кількості дощових вод вести згідно з СНиП 2.04.03.

8.2.5 Склад очисних споруд і ступінь очистки забруднених вод визначаються в залежності від умов скиду (в міській очисні споруди, вивіз на очисні споруди сусідніх підприємств, зворотне водопостачання після очистки) концентрацію нафтопродуктів в поверхневих водах слід приймати – 40 мг/л, біохімічну потребу в кисні – 30 мг/л.

8.3 Опалення та вентиляція

8.3.1 Будівлі АЗС необхідно обладнувати системами опалення та вентиляції згідно з СНиП 2.04.05, СНиП 2.09.04, ДБН В.2.2.9.

В проектах будівлі АЗС можна підключати до міських систем опалення, або до власної котельні.

8.3.2 Котельню слід проектувати на електроенергії, дизпаливі або газовому паливі для середніх, великих та багатопаливних АЗС з розміщенням в окремих будинках і як виключення в прибудованих до будинків сервісу I, II ступенів вогнестійкості, відокремлених протипожежною стіною I-го типу. Відвід продуктів спалювання проектувати через димар з негорючих матеріалів, який розміщувати біля зовнішньої сторони будівлі з протилежного боку до місця розміщення пожежонебезпечних об'єктів АЗС. Димову шахту слід обладнувати іскрогасником, встановленим на виході димових газів. Із зовнішнього боку будинку котельні, що працює на дизельному паливі, на трубопроводі подавання палива до котла слід встановлювати запірну арматуру і зворотний клапан, що закривається у разі відключення насоса подавання палива.

8.3.3 На АЗС малої потужності дозволяється можна проектувати автоматизовані електричні водонагрівальні або газові котли потужністю до 30 кВт з температурою теплоносія не вище ніж 80⁰С для теплопостачання операторської, що розміщується в окремому приміщенні, обладнаному автоматичною протипожежною сигналізацією та відокремленому від прилеглих приміщень глухими перегородками I-го типу.

8.3.4 Для проектування опалення та гарячого водопостачання приміщень всіх типів АЗС дозволяється використовувати електрокотли та водогрійні котли автоматизовані на паливі, яке використовується на даній ГНС для заправки автотранспорту. Котельні слід розміщувати в окремих будинках.

При відсутності таких джерел тепла, можна для АЗС малої потужності (без споруд сервісу) використовувати рідинні електрорадіатори.

8.3.5 Вентиляція будівель АЗС-М і АЗС-К повинна забезпечувати оптимальні параметри атмосферного повітря у відповідності з вимогами норм для приміщень відповідного призначення.

Вентиляція приміщень може бути природною так і примусовою.

В приміщеннях сервісного обслуговування транспортних засобів необхідно передбачати загально обмінну припливно-витяжну вентиляцію для видалення шкідливих сумішей з повітрям.

Кратність повітрообміну слід приймати – 5.

У випадку діагностики та регулювання двигуна необхідно підключати викидну трубу автомобіля до місцевого відсосу з викидом газів безпосередньо в атмосферне повітря.

Якість і чистота повітря у всіх приміщеннях АЗС-М і АЗС-К повинна відповідати гігієнічним нормативам допустимого рівня шкідливих речовин в повітрі робочої зони.

8.4. Електропостачання та електротехнічні прилади

8.4.1 Джерелом електропостачання АЗС, як правило, будуть районні мережі електропостачання з встановленням на території АЗС трансформаторної

підстанції (ТП). Як виняток, при економічній недоцільності прокладання ЛЕП великої довжини, на АЗС встановлюється дизельна електростанція.

Електропостачання АЗС потрібно передбачати по третій категорії, а всі системи протипожежного захисту по I категорії надійності.

8.4.2 Система електрообладнання АЗС повинна будуватись та дотримуватись вимог ПУЕ-86, СНиП 3.05.06 та НПАОП 40.1-32-01.

На АЗС-М і АЗС-К передбачають внутрішнє та зовнішнє освітлення, та електропостачання силових установок: технологічних насосів перекачки пального та обладнання СТО: підйомники та інше.

8.4.3 На АЗС рекомендується приймати такі рівні освітлення:

- зона острівців з ПРК – 30 лк;
- зона місця встановлення АЦ – 10 лк;
- загальне зовнішнє освітлення – 2 лк.

На території АЗС не допускається прокладання повітряних ліній електромереж будь-якої напруги.

8.5. Автоматизація керування, контролю роботи АЗС та обліку палива

8.5.1 Система автоматизації повинна забезпечувати:

- контроль за кількістю прийнятого та відпущеного палива;
- контроль за надійністю роботи технологічних агрегатів;
- запобігання втрат нафтопродуктів;
- підвищення оперативності керування технологічними процесами;
- попередження виникнення аварійних ситуацій;
- забезпечення безпечної роботи всіх служб АЗС;
- скорочення кількості обслуговуючого персоналу;
- скорочення експлуатаційних витрат;
- збір інформації для функціонування автоматизованої системи управління.

8.5.2 Автоматизацію систем водопостачання, теплопостачання, вентиляції, газопостачання передбачати відповідно до розділу 13 СНиП 2.04.02, розділу 15 СНиП II-35, розділу 8 СНиП 2.04.05.

Об'єм контролю і автоматизації очисних споруд визначають в залежності від умов експлуатації, складу споруд, режиму їх роботи, вимог закону України „Про охорону атмосферного повітря»

Необхідно контролювати верхній і нижній рівень стічних вод в ємностях очисних споруд, захист їх від переливу, дистанційне управління з операторської засувками, які регулюють напрям струму виробничо-дощових стоків при нормальній роботі АЗС та потоку нафтопродуктів при аварійній розгерметизації наземного резервуару зберігання палива чи патрубку на АЦ.

8.5.3 На АЗС, особливо середньої та великої категорій, необхідно передбачати комплексну систему управління, контролю та обліку, котра забезпечує заправку паливом автотранспорту, контроль рівня палива в резервуарах, безпечні

умови експлуатації всіх технологічних і інженерних систем, бухгалтерський облік.

8.5.4 Комплексна керуюча система автоматизації повинна вирішувати:

- (використання спеціалізованих електронних контрольно-касових апаратів)
- централізоване програмне та вузлове управління і контроль роботи ПРК та іншого обладнання з пульта операторської;
- облік відпущених нафтопродуктів, облік продажу супровідних товарів та послуг;
- зчитування зчитування пластикових кредитних карток, як форми електронного платежу;
- оформлення звітних документів на відпущений товар;
- вимір рівня палива в кожному резервуарі з відображенням показників на дисплеї оператора;
- показ відпущених нафтопродуктів та їх ціни по місцю у ПРК;
- облік проданих і не проданих штучних товарів;
- контроль за герметичністю двостінних резервуарів палива та за граничним рівнем їх наповнення з одночасним звуковим та світловим сигналом оператору;
- включення аварійної вентиляції при збільшенні концентрації парів палива більше 10% від нижнього НКМЗ в районі простору, що є під надземними резервуарами палива;
- автоматична калібровка ємностей (резервуарів) з формуванням каліброваних калібрувальних таблиць.

8.5.5 Керівна Керуюча система повинна бути забезпечена гарантованим електропостачанням, котра котре працює в буферному режимі для збереження інформації в комп'ютері при зникненні напруги в мережі. Система повинна мати можливість виходу та передачі інформації через модем в головний офіс власника АЗС для подальшої обробки аналізу та обліку.

При відсутності на АЗС комплексної керівної керуючої системи, виконання функцій автоматизованої системи управління технологічними процесами (АСУ ТП) повинно бути забезпечено автономними системами автоматики.

Об'єми автоматизації потрібно уточнювати при розробці проекту з врахуванням вимог заводів-виробників технологічного обладнання, яке застосовано.

8.6 Зв'язок і сигналізація

8.6.1 АЗС повинні оснащуватись засобами телефонного провідного зв'язку з міськими АТС, прямого зв'язку з пожежною частиною, органами МНС, а також засобами радіофікації, гучномовного зв'язку, електрочасофікації, сигналізації загазованості для ЗВГ, пожежної сигналізації, сигнали якої слід виводити на пульти централізованого пожежного спостереження найближчого підрозділу Державної пожежної охорони в якому є приймачі таких сигналів.

8.6.2 Проектування систем зв'язку виконується проектною організацією на основі завдання на проектування АЗС та технічних умов відповідних районних служб. В зоні сервісного обслуговування **потрібно можна** встановлювати телефони автомати для користування персоналом АЗС та пасажирями.

Радіофікацію приміщення АЗС проектувати по відповідним технічним умовам районної служби зв'язку.

8.7 Захист від статичної електрики та блискавкозахист

8.7.1 На АЗС захист від статичної електрики проектувати згідно з НПАОП 0.00-1.29.

Пристрої захисту від електростатичної електрики слід об'єднувати з **заземлюючими** пристроями електрообладнання.

8.7.2 Заземлюючі пристрої необхідно проектувати відповідно до розділу 4 ПУЕ згідно з ГОСТ 12.1.030, ГОСТ 21130, СНиП 3.05.06.

Опірність заземлюючого пристрою не повинна бути вище ніж 10 Ом. (п. 14.2.12 = 10 ом)

Всі металеві та електропровідні неметалеві частини технологічного обладнання, трубопроводи, резервуари необхідно приєднати до заземлення.

8.7.3 Гумові рукава (або з інших не електропровідних матеріалів, які мають металеві закінчення для наливу пального в баки автомобілів необхідно обвити мідним дротом діаметром 2 мм (або мідними тросиками перерізом не менше ніж 6 мм²) з кроком витка від 100 до 150 мм. Один кінець дроту (тросика) необхідно приєднати гайкою (або під болт) з металевими заземленими частинами трубопроводу з нафтопродуктами, а другий – з наконечником рукава.

Для заземлення автоцистерни (АЦ) перед зливом палива встановити поза вибухонебезпечною зоною, що є навколо АЦ, електрод заземлення з гайкою барашком для приєднання гнучкого проводу, що є на АЦ.

8.7.4 При проектуванні АЗС будівлі, споруди, зовнішні технологічні установки АЗС необхідно захистити від прямих ударів блискавки та заносу високих потенціалів згідно з ДСТУ Б В.2.5-38:2008, але не нижче II категорії.

Щоб захистити всі металеві конструкції: наземні резервуари, трубопроводи, ПРК та інше необхідно їх приєднати до заземлення відповідними кабелями.

8.7.5 Дихальні пристрої резервуарів, вентиляційні стояки очисних споруд та повітряного простору над ними повинні бути захищеними блискавкоприймачами, що слід передбачати в проектах АЗС.

Заземлення блискавкозахисту необхідно об'єднувати з заземленням електроустановок.

Приєднання проводів від захищаємих об'єктів до заземлення передбачати тільки на зварці.

9 ПРОТИПОЖЕЖНІ ВИМОГИ

Розробку розділів проектів АЗС „Противопожешний захист” виконувати з врахуванням вимог нормативних документів:

- НАПБ Б.05.019-2005;
- НАПБ А.01.001-2004;
- НАПБ Б.03.002-2007;
- ДСТУ ISO 6309-2007 та інших.

В проектах АЗС передбачати технологічне обладнання вітчизняного та зарубіжного виробництва яке сертифіковане в Україні і погоджене органами державного пожежного нагляду та Держгірпромнагляду.

9.1 Протипожежний захист АЗС-М, АЗС-К, АЗС-ПМ, АЗС-ПЗП

9.1.1 В проектах АЗС протипожежний захист слід передбачати з врахуванням:

- зовнішнього водопостачання;
- первинних засобів пожежогасіння, які доповнюються обов'язково:
- застосуванням пересувної пожежної техніки;
- установкою пожежної сигналізації;
- установкою пожежегасіння (автоматичні, автономні);
- системою оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей;
- системою попереднього оповіщення про пожежу або аварію відповідних служб МНС району.

Вогнегасники, установки пожежної сигналізації та пожежогасіння повинні мати сертифікати відповідності.

9.1.2 Проектування та влаштування протипожежного водопостачання для зовнішнього пожежегасіння АЗС слід здійснювати згідно з СНиП 2.04.02.

Зовнішнє протипожежне водопостачання АЗС слід передбачати від водоймищ, або від двох підземних резервуарів, або від двох і більше пожежних гідрантів, якщо в районі розташування АЗС є міський кільцевий водопровід.

9.1.3 Зазначені протипожежні резервуари слід розташовувати на відстані не ближче ніж 20 м від резервуарів палива, але забірні колодязі води не ближче 35 м від резервуарів палива та ПРК. Водойми можуть бути на відстані не більше ніж 200 м від території АЗС.

9.1.4 Загальна місткість протипожежних водоймищ, резервуарів для АЗС рідкого моторного палива, АГНКС та АГЗП- стаціонарних повинна становити не менше 100 м³. Їх слід розташовувати на відстані не більше ніж 200 м від АЗС.

Для АГЗС та БП АЗС загальна місткість зазначених водоймищ, резервуарів повинна становити не менше 200 м³.

9.1.5 Для забору води на гасіння пожежі з водоймищ або з пожежних резервуарів потрібно передбачати в теплому приміщенні мотопомпу М-1600.

9.1.6 Витрати води на зовнішнє пожежогасіння АЗС визначаються як сумарні витрати води на пожежогасіння будинків та споруд і на охолодження наземних резервуарів для палива.

Витрати води на пожежогасіння будинків АЗС визначаються згідно з вимогами СНиП 2.04.02-84 (для будинків сервісного обслуговування водіїв і пасажирів, а також будинків для персоналу АЗС, як для громадських будинків, а для будинків сервісного обслуговування транспортних засобів – як для виробничих будинків), але не менше ніж 10 л/с. Загальні витрати води на охолодження наземних резервуарів палива слід приймати не менше 15 л/с.

При цьому інтенсивність подавання води на охолодження АЦ і наземно розташованого обладнання з ЗВГ слід приймати:

- для поверхні АЦ – 0,1 л/с на 1 м² поверхні, що охолоджується;
- для місць розташування технологічного обладнання, у тому числі ємкості, штуцери і запобіжні клапани, вузли запірної арматури,
- трубопроводи та обладнання насосної – 0,5 л/с на 1 м² поверхні, що захищається.

Розрахунковий час гасіння пожежі на АЗС та подавання води на охолодження наземних резервуарів палива слід приймати не менше ніж 60 хвилин.

9.1.7 Зовнішнє протипожежне водопостачання АЗС, які розташовані поза населеними пунктами, дозволяється не передбачати в таких випадках:

- на АЗС рідкого моторного палива, де застосовуються підземні резервуари та відсутні приміщення сервісного обслуговування;
- на АГНКС, якщо відсутні приміщення сервісного обслуговування;
- на АГЗП, які розташовані від прилеглих будинків та споруд на відстані понад 300 м.

На зазначених АЗС необхідно передбачати додатково пересувні установки порошкового пожежогасіння з масою заряду вогнегасного порошку не менше 240 кг.

9.1.8 В кожній зміні працівників АЗС повинна бути сформована пожежна бригада, яка добре тренована і знає обов'язки при гасінні пожежі.

9.1.9 Систему внутрішнього протипожежного водопроводу розробляти згідно з СНиП 2.04.01.

9.1.10 Види, кількість і порядок розміщення первинних засобів пожежогасіння слід передбачати відповідно до вимог „Правил пожежної безпеки в Україні” (НАПБ А.01.001-2004) та „Типових норм належності вогнегасників” (НАПБ Б.03.001-2004).

9.1.11 Усі приміщення АЗС, за винятком приміщень категорії Д та приміщень з мокрим процесом (санітарні вузли, душові, приміщення для миття автомобілів тощо) повинні бути обладнані автоматичною пожежною сигналізацією.

9.1.12 Усі приміщення АЗС, за винятком приміщень категорії Д та приміщень з мокрим процесом (санітарні вузли, душові, приміщення для миття автомобілів тощо) повинні бути обладнані автоматичними установками пожежної сигналізації.

Приміщення категорії В площею понад 20 м², складські приміщення з наявністю легкозаймистих речовин та горючих речовин незалежно від площі,

приміщення постів технічного обслуговування площею понад 100 м², а також при С.40 ДБН В....

міщення БП АЗС, АГЗС об'ємом 500 м³ та більше, у яких розміщується обладнання для перекачування зріджених вуглеводневих газів, яке входить до складу технологічної системи АЗС, повинні бути обладнані автоматичними установками пожежогасіння. Торговельний зал підприємства з продажу легкозаймистих речовин та горючих речовин слід відносити до складських приміщень під час визначення необхідності обладнання автоматичними установками пожежогасіння.

Дозволяється застосовувати автономні установки пожежогасіння. Якщо автономне пожежогасіння не забезпечує подавання сигналу про пожежу, то обладнані нею приміщення додатково обладнуються автоматичною пожежною сигналізацією.

Автономні установки пожежогасіння слід застосовувати для захисту приміщень, площа або об'єм яких не перевищує значень показників „площа, яка захищається” або „об'єм який захищається” відповідної установки.

9.1.13 Торговельний зал підприємства АЗС з продажу легкозаймистих речовин та горючих речовин слід відносити до складських приміщень, де потрібно встановлювати установки автоматичного пожежогасіння.

9.1.14 Автономні установки пожежогасіння слід застосовувати для захисту приміщень, площа або об'єм, який не перевищує показників „площа, яка захищається” або „об'єм, який захищається” відповідної установки пожежогасіння, при цьому, якщо автономна установка пожежогасіння забезпечує подавання сигналу про пожежу, та в обладнаних нею приміщеннях додатково встановлюється система пожежної сигналізації.

9.1.15 На технологічних об'єктах встановлювати вогнегасники відповідно до таблиці К.1.

9.1.16 Сигнали від приймально-контрольних приладів автоматичних установок пожежної сигналізації та пожежогасіння слід виводити на пульти централізованого пожежного споживання за наявності технічної можливості, яка уточнюється підрозділами Державної пожежної охорони, на базі яких встановлюється приймач сигналів.

9.1.17 Проект системи пожежного захисту АЗС виконувати з урахуванням технічних умов районної пожежної служби, затверджених обласною пожежною службою.

9.1.18 Конструкції будівель та споруд на предмет їх цілісності необхідно періодично оглядати (влітку і взимку). Результати оглядів нотуються в спеціальних журналах. Металеві, дерев'яні, бетонні, цегляні конструкції необхідно захистити від корозії. Крім цього металеві та дерев'яні конструкції необхідно захистити спеціальним протипожежним покриттям для забезпечення нормативних меж вогнестійкості конструкцій.

9.1.19 На АЗС не допускається влаштування підземних, підпільних приміщень, а також тунелів, каналів та ін. Забороняється прокладка паливних трубопроводів під будівлями і спорудами АЗС.

9.1.20 В будівлях АЗС забороняється розташування приміщень для вогневих та зварювальних робіт.

ДБН В...С.41

9.1.21 Дихальні пристрої резервуарів потрібно оснащати дихальними клапанами, сумісними з вогнеперешкоджувальними, які можуть працювати цілорічно. На трубопроводі дихального пристрою перед дихальним клапаном рекомендується встановлювати запірний пристрій.

9.1.22 Злив палива з АЦ в резервуари АЗС виконувати по підземним трубопроводам з використанням пристроїв, що не дають поширюватись полум'ям по трубах наливу в резервуари.

Між пристроєм для під'єднання напірно-всмоктуючого рукава АЦ та трубопроводом наливу необхідно встановлювати запірну арматуру.

9.1.23 Обладнання, яке встановлюють на трубопроводі наливу (пристрої з'єднання, запірні арматури, вогнеперешкоджувачі, фільтри, лічильники та інше) необхідно розміщати в приямку або колодязі, які знаходяться на майданчику для АЦ з забезпеченням заходів по недопущенню руйнування цього обладнання при необережному наїзді транспортних засобів.

Стінки приямка (колодязя) виконувати з негорючих матеріалів і розміщати на відстані не менше 2-х м від надземно розташованого технологічного обладнання АЗС, а також від технологічних шахт підземних резервуарів.

9.1.24 Якщо передбачена лінія рециркуляції парів палива з резервуарів АЗС в резервуар АЦ, то така лінія повинна відповідати вимогам:

- на лінії рециркуляції перед вузлами підключення її до АЦ і резервуару необхідно передбачати полум'яперешкоджувачі. Конструкція цих вузлів з'єднання лінії рециркуляції до АЦ, повинна забезпечувати автоматичне закриття цих ліній при розтиковці;
- лінію рециркуляції необхідно обладнати оберненим клапаном, який відкривається при наростанні в резервуарі тиску, що дорівнює стовпу палива АЦ (при зливі самопливом) або напору насоса для перекачування палива з АЦ в резервуари. Обернені клапани повинні герметично закриватись при перекритті трубопроводу наливу або при відключенні струму цього насоса;
- якщо рециркуляція парів палива передбачена при перекритому трубопроводі дихального пристрою резервуару, технологічна система повинна передбачати систему автоматичного безперервного контролю за тиском в її паровому просторі. При використанні дихального клапану на трубопроводі дихального пристрою з тиском спрацювання, яке перевищує тиск спрацювання оберненого клапана лінії рециркуляції (рециркуляція передбачається без перекриття трубопроводу дихального пристрою) вказану систему контролю допускається не передбачати;
- між вузлом під'єднання трубопроводу лінії рециркуляції до резервуарів рекомендується між вузлом підключення до АЦ встановлювати запірну арматуру;
- ділянки трубопроводів лінії рециркуляції які розміщуються у вільному просторі не повинні мати розбірних з'єднань;

9.1.25 Кришки, заглушки з'єднання фланців, патрубків, штуцерів, які розташовані на паливному обладнанні АЗС необхідно обладнати прокладками з іс-С.42 ДБН В...

кронедаючих матеріалів, стійких до дії нафтопродуктів і довкілля в умовах експлуатації при забезпеченні герметичності.

9.1.26 Над верхньою твірною підземних резервуарів палива повинен бути шар ґрунту висотою не менше ніж 0,2 м.

9.1.27 Злив палива з АЦ в наземні резервуари АЗС передбачати тільки насосами перекачування технологічної схеми АЗС. Забороняється використовувати для цих цілей насоси АЦ.

9.2 Протипожежний захист АГЗС та АГЗП

9.2.1 На території АГЗС, які розташовані в межах населених пунктів, треба передбачати систему пожежогасіння, яка складається з протипожежного водопостачання та первинних засобів пожежогасіння, установки пожежної сигналізації, автоматичної установки пожежогасіння, системи оповіщення про пожежу та управління евакуацією людей, застосування пересувної пожежної техніки. На АГЗП, що розташовані за межами населених пунктів, зовнішнє протипожежне водопостачання дозволяється не передбачати (п. 9.1.7).

9.2.2 Відповідно до вимог 8.104 ДБН В.2.5-20 на АГЗС треба передбачати витрату води на пожежогасіння – 15 л/с при встановленні підземних резервуарів з газом і 20 л/с при надземних резервуарах з газом.

Також встановити протипожежні щити з набором комплектуючих виробів та первинні засоби пожежогасіння відповідно до таблиці К.1.

9.2.3 На АГЗП встановлювати первинні засоби пожежогасіння, протипожежні щити, ящики з піском, протипожежне полотно та інше.

9.2.3 На всіх пожежонебезпечних об'єктах встановити протипожежну сигналізацію з виводом сигналів в операторську та кімнату охорони.

9.3 Протипожежний захист АЗС-М, АГНКС – стаціонарних, АГНКП, АГНКП-Г

9.3.1 Загальна місткість протипожежних водоймищ, резервуарів для АЗС рідкого моторного палива, АГНКС та АГЗП- стаціонарних повинна становити не менше 100 м³. Їх слід розташовувати на відстані не більше ніж 200 м від АЗС.

Для АГЗС та БП АЗС загальна місткість зазначених водоймищ, резервуарів повинна становити не менше 200 м³.

9.3.1 Крім зовнішнього пожежогасіння, що зазначене вище на АГНКС потрібно передбачати засоби первинного пожежогасіння: порошкові та вуглекислотні вогнегасники переносні та пересувні типу ОП-9, ОП-100, ОУ-5, ОУ-25, згідно вимог додатка „К” цих ДБН.

9.3.2 Якщо компресорні установки забезпечуються виробником внутрішньою системою пожежогасіння, яка працює в автоматичному режимі, то додаткові заходи не потрібні.

Також на всіх небезпечних об'єктах встановлювати датчики пожежної сигналізації з виводом сигналів в операторську і приміщення охорони та пожежну ДБН В...С.43

охорону.

9.3.3 На пункті АГНКС потрібно передбачати засоби первинного пожежегасіння: порошкові та вуглекислотні вогнегасники переносні та пересувні типу ОП-9, ОП-100, ОУ-5, ОУ-25, згідно вимог додатка „К” цих ДБН.

9.3.3 Гаражні автогазозаправні пункти слід забезпечувати первинними засобами пожежегасіння: порошковими та вуглекислотними та організувати протипожежне водопостачання від водоймищ або від пожежних гідрантів підприємства на території якого встановлюється АГНКП-Г.

10 ОХОРОНА НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА

10.1 Передбачення шкідливої дії **проектуючих** АЗС, які **проектуються**, на навколишнє природне середовище **навколо станції передбачається виконується** розрахунками приземних концентрацій шкідливих речовин, що можуть мати місце у викидах від технологічного обладнання АЗС, сервісних об'єктів і транспортних засобів, які обслуговує АЗС, згідно із Законами України: „Про охорону навколишнього природного середовища”, „Про охорону атмосферного повітря”, „Водного кодексу”.

Розрахунки виконувати у відповідності з нормативно-методичним документом ОНД-86 та іншими діючими документами, погодженими органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища.

10.2 З метою максимального скорочення викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря та в ґрунт, необхідно передбачати використання на АЗС сучасного прогресивного технологічного обладнання для зберігання і відпуску нафтопродуктів та вести постійний контроль за викидами шкідливих речовин.

10.3 Стічні води різного походження, що утворюються на території АЗС необхідно попередньо направляти на очисні споруди АЗС, а потім в міську каналізацію або вивозити спецмашинами в місця узгодженими в установленому порядку відповідними державними органами.

10.4 При проектуванні АЗС необхідно обов'язково розробляти окремий **том розділ проекту** „Оцінка впливу на оточуюче середовище” з урахуванням **існуючих** фонових забруднень місцевості і **технічних санітарних** умов санітарної служби району (області). На АЗС (пунктів) ЗВГ викиди пропану-бутану повинні бути в межах ГДК.

10.5 На АЗС треба враховувати також забруднення від транспортних засобів, що прибувають на заправку.

10.5 На АГНКС можуть мати місце невеликі викиди природного газу-метану (CH₄) та забруднення від транспортних засобів, що прибувають на заправку.

Визначення об'ємної кількості метану та забруднення від транспорту проводиться розрахунками приземних концентрацій шкідливих речовин, які виконувати у відповідності з нормативно-методичним документом ОНД-86 та ін.

С.44 ДБН В...

шими, погодженими органами Міністерства охорони навколишнього природного середовища України.

10.6 В проектах на будівництво АЗС АГНКС необхідно передбачати заходи:

- зведення до мінімуму викидів шкідливих речовин газу;
- збір можливих залишків нафтопродуктів від автомобілів, що заправляються; газом;
- рекультивацію земельної ділянки перед будівництвом на майданчику під станцію;
- захист навколишніх продуктивних земель і підземних водоносних горизонтів від забруднюючих речовин;
- висоту свічкових трубопроводів (для АГЗС та АГНКС) розраховувати за умови забезпечення розсіювання метану, пропан-бутану в приземному шарі атмосфери до значень допустимої концентрації, згідно санітарних норм.

Висоту свічкових трубопроводів розраховувати за умови забезпечення розсіювання метану, в приземному шарі атмосферного повітря до значень допустимої концентрації згідно з встановленими нормами.

Висоту продувних свічок передбачати не менше ніж 5 м від планувальних відміток майданчика будівництва, але не менше ніж 2 м від гребеня будівлі.

10.7 В проектах на будівництво АЗС БП слід передбачати заходи по охороні навколишнього середовища, які передбачені цими нормами ДБН для АЗС кожного виду палива, керуючись відповідними чинними нормативами.

11 ОХОРОНА ПРАЦІ НА АЗС

11.1 В проектах станцій слід передбачати заходи, які забезпечують санітарно-гігієнічні умови праці обслуговуючого персоналу, безпеку обслуговування обладнання, безпеки виконання ремонтних робіт.

Основними засобами для виконання необхідних умов праці повинні бути:

- повна герметизація всіх трубопроводів та обладнання технологічного процесу;
- розміщення електрообладнання відповідно до ПУЕ-86, НПАОП 40.1-32;
- блокування обладнання та сигналізації при відхиленні від нормальних умов експлуатації станції;
- широке впровадження в технологічні процеси автоматизації;
- устаткування автоматичної системи пожежної сигналізації та установка газосигналізаторів загазованості;
- застосування надійного обладнання заводського виробництва;

- побудова навісу над заправними колонками та проходом від заправних колонок до операторської з метою захисту персоналу від атмосферних опадів та сонячної радіації;
- застосування персоналом засобів індивідуального захисту: спеціальних захисних окулярів, шлангових протигазів, рукавиць просочених негорючими речовинами;
 - ДБН В...С.45
- застосування одягу просоченого негорючими матеріалами (взимку утепленого);
- передбачення санітарно-технічних вимог при проектуванні виробничих приміщень, згідно з СНиП 2.09.04;
- організація вільного доступу для огляду та ремонту обладнання;
- рівні звукового тиску працюючого обладнання на території станцій не повинні бути вище гранично допустимих рівнів згідно з вимогами ГОСТ 12.1.003, СНиП II-12 та ГСН 3.3.6.037-99 „Санітарні норми виробничого шуму...”
- природне і штучне освітлення на території АГНКС та в будинках передбачати згідно з ДБН В.2.5-28;
- рівень вібрації від працюючих компресорів на робочих місцях повинен бути, згідно з ГОСТ 12.10.12;
- інструменти ремонту повинні бути обмідненими;
- при заправці паливних балонів автомобіля компримованим природним газом, працівник, що подає газ від заправної колонки до балонів автомобіля не повинен стояти ближче ніж 1 м від рукава (шлангу), по якому подається газ; забороняється стукати інструментом по апаратурі і газопроводам, що знаходяться під тиском;
- не підтягувати гайки на болтах, ремонтувати запірні пристрої на газопроводах під тиском;
- не проводити заправку газом автомобілів під час грози;
- забезпечення техперсоналу індивідуальними засобами захисту, спецодягом у відповідності з порами року;
- забезпечення працюючих засобами першої медичної допомоги;
- забезпечення операторів АЗС, працюючих з комп'ютерами та іншими приладами, що випромінюють електромагнітні коливання різної частоти, захисними засобами (встановлення спеціальних захисних екранів, ламп Чижевського та ін., відповідно до Державних санітарних норм та правил при роботі з джерелами електромагнітних полів.

12 ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ

12.1 Основними критеріями економічної ефективності заходів по енергозбереженню є:

- прибуток, який утворюється внаслідок його впровадження;
- термін окупності того чи іншого заходу;

- розміру втрат, яких могло не бути при впровадженні заходів по енергозбереженню.

Проекти АЗС повинні відповідати вимогам по енергозбереженню:

- 1) раціональне розміщення, з точки зору енергозбереження АЗС, енергоспоживання якої не порушує існуючий енергетичний баланс в С.46 ДБН В...

регіоні її розміщення і одночасно враховує вільні або резервні потужності.

- 2) компактне, раціональне розміщення енергоспоживаючого об'єкту – АЗС на вибраній земельній ділянці, що дає можливість повністю використати існуючі комунікації – електропостачання, водопроводу, водовідведення і в цілому економію земельних ресурсів.

- 3) застосування енергозберігаючих технологій.

- 4) застосування найбільш удосконаленого та найменш енергоємного обладнання.

- 5) зменшення платні за забруднення зовнішнього середовища в зв'язку із зменшенням кількості паливно-енергетичних ресурсів.

- б) виконання вимог відповідних стандартів і норм енергозбереження.

В проектах АЗС повинні бути наведені відповідні розрахунки з обґрунтуваннями енергозберігаючих рішень.

13 ОРГАНІЗАЦІЯ БУДІВНИЦТВА АЗС

13.1 Будівництво усіх видів АЗС виконувати тільки ~~но робочим проектам~~ **за робочими проектами**, розглянутими і рекомендованими органами Інвестекспертизи, після одержання дозволу **на будівництво** органами Архбудконтролю. **та отримання позитивного експертного висновку органу Державного пожежного нагляду.**

13.2 Організацію будівництва, розширення, реконструкцію АЗС передбачати згідно з ДБН А.3.1-5.

В складі робочої документації на будівництво АЗС повинен бути проект організації будівництва (ПОБ). **та проект виконання робіт (ПВР).**

13.3 Виконання будівельних робіт, спеціальний контроль якості будівництва та прийому робіт слід виконувати згідно державних стандартів, технологічних карт і схем операційного контролю якості. Будівництво АЗС вести, виконуючи Закони України: „Про охорону праці”, „Правил пожежної безпеки в Україні”, „Про пожежну безпеку”, вимоги СНиП III-4, закону України „Про об'єкти підвищеної небезпеки”, а також умови охорони навколишнього природного середовища

14 ТЕХНІЧНА ЕКСПЛУАТАЦІЯ АЗС

14.1 Загальні положення

14.1.1 В даному розділі розглянуто вимоги щодо технічної експлуатації АЗС на три види палива: рідкого моторного, зріджених вуглеводневих газів (пропан, бутан) та компримованого природного газу. АЗС на ці види палив ма-

ють свої технологічні відмінності, **тому після загальної частини будуть що** наведені **нижче вимоги щодо експлуатації станцій** по кожному виду палива.

14.1.2 Чисельність працівників АЗС визначається в залежності від кількості ПРК та класифікації, тобто малої, середньої або великої потужності, що рег-

ДБН В...С.47

ламентовано „Правилами технічної експлуатації і охорони праці на стаціонарних, контейнерних і пересувних АЗС”.

На чолі штату працівників АЗС є начальник.

14.1.3 Режим роботи АЗС, як правило цілодобовий, для ПЗП на підприємствах – згідно режиму їх роботи.

14.1.4 Оператори АЗС і водії-заправники пересувних АЗС є матеріально-відповідальними.

14.1.5 Оператори-заправники забезпечуються спецодягом, взуттям, засобами індивідуального захисту в залежності від пори року.

14.1.6 На кожній АЗС повинна бути документація в такому обсязі:

- паспорт АЗС з технологічною і електричною схемою;
- формуляри з технічним описом на ПРК;
- ПЛАС;
- **проект системи раннього виявлення надзвичайних ситуацій та оповіщення людей в разі їх виникнення на АЗС;**
- паспорти на резервуари палива;
- градууювальні таблиці на резервуари рідкого палива;
- правила технічної експлуатації АЗС;
- інструкція з охорони праці;
- інструкція з експлуатації очисних споруд;
- посадові інструкції працівників АЗС;
- книга прийому та здачі варті;
- книга реєстрації обліку прибуття палив та інше.

14.1.7 На АЗС повинна бути на спеціальному щиті інформація про:

- прізвища чергових операторів;
- час роботи АЗС;
- ціни на паливо;
- телефони аварійних і пожежних служб.

14.1.8 Для постійної і ефективної роботи АЗС необхідно утримувати технологічне, електротехнічне, аварійне, протипожежне та інше обладнання в робочому стані, керуватися чинними правилами і нормами експлуатації, виконувати вимоги посадових і технологічних інструкцій, забезпечувати постійно встановлений асортимент палива.

14.1.9 Для всіх типів АЗС при в'їзді на території встановити:

- дорожні знаки „Обмеження швидкості руху”, „Місце висадки пасажирів”, „Попередження про виключення двигунів”, „Рух тільки прямо”, а також знаки про заборону проїзду та інше.

На території АЗС встановлюють знаки про місця розташування гідрантів, пожежних резервуарів.

На території АЗС необхідно встановлювати рекламні вітрини наглядної інформації про безпеку поведження на АЗС та про асортимент палива.

Проїзди на території АЗС необхідно утримувати в робочому стані – без вибоїн, порушень бордюрів, покриття.

С.48 ДБН В...

14.1.10 Освітлення проїздів, ПРК, резервуарів утримувати в робочому стані за нормами. Обов'язково на АЗС повинен працювати гучномовний оповіщувач з операторської про роботу станції і під'їзд автомобілів до ПРК.

14.2 Основні вимоги з експлуатації АЗС-М, АЗС-К, АЗС-ПМ

14.2.1 Споруди, технологічне, енергетичне обладнання, а також допоміжні пристрої необхідно експлуатувати у відповідності з даним розділом ДБН, інструкціями з експлуатації обладнання, правилами з охорони праці, пожежної безпеки та інше.

14.2.2 Технічне обслуговування та ремонт технологічного обладнання проводити в об'ємах і в терміни, згідно графікам затвердженим управлінням (ВАТ, ТОВ та інше) з врахуванням вимог виробників обладнання.

14.2.3 Кожне технічне обслуговування, ремонт, перевірку колонок, рахувальних приладів необхідно фіксувати в спеціальних журналах. На несправній ПРК повісити табличку „Несправна”.

Після повірочних операцій контрольно-вимірювальних приладів, вони повинні бути опломбовані.

Після ремонту і опломбування ПРК необхідно викликати державного інспектора для її перевірки.

14.2.4 На кожному резервуарі палива повинно бути обладнання в комплекті, згідно проекту і мати надписи номер, базову висоту, марка паливна.

14.2.5 Технічне обслуговування резервуарів палива проводити за графіком. Поточний ремонт проводити один раз на шість місяців, середній – один раз на два роки, капітальний – при необхідності.

14.2.6 Зачистка резервуарів повинна виконуватись не рідше одного разу на два роки, а також при зміні марки палива. Рекомендується застосовувати миючі засоби з використанням пересувних установок. Допускається ручна зачистка після наливу води та її відкачки на очисні споруди АЗС.

При виконанні зачистки необхідно суворо дотримуватись інструкцій з техніки безпеки і пожежної безпеки.

Після зачистки резервуарів стічні води потрібно вивозити для очистки в місця, погоджені в установленому порядку відповідними державними органами.

Після зачистки складається акт і в паспорт резервуару робиться запис про виконану роботу і дата її виконання.

Кришки оглядових та прийомних колодязів відкривають тільки для вимірів і відбору проб при зливних операціях.

14.2.7 Персонал станції веде постійний нагляд за щільністю запірних пристроїв, фланцевих з'єднань труб. Будь-який виток палива слід негайно усувати.

14.2.8 Всі підземні комунікації і споруди повинні бути покриті антикорозійною ізоляцією, надземні ділянки трубопроводів покривати фарбами стійкими до різних температур та атмосферних опадів.

ДБН В...С.49

14.2.9 Вентиляція приміщень з технологічним обладнанням повинна бути не менше ніж **з 8-и кратністю** у вибухонебезпечному виконанні.

Ефективність роботи вентиляторів перевіряється кожні шість місяців із записом в журнал результатів перевірки.

14.2.10 Електрообладнання АЗС, якщо воно знаходиться у вибухонебезпечній зоні, повинно бути у вибухозахищеному виконанні і експлуатуватись у відповідності з „Правилами технічної експлуатації електроустановок та правилами техніки безпеки”.

14.2.11 На електричній схемі в паспорті АЗС вказують використовувачів електроенергії: електродвигуни, світильники, електронагрівачі, апаратура (пускатчі електромагнітні, пускові кнопки, вимикачі і інше), а також кабелі, проводи, їх марки, площі перетину і методи їх прокладки.

14.2.12 На АЗС повинен бути загальний контур заземлення для електрообладнання та захисту від статичної електрики, прямих та вторинних проявлень блискавки, **опір розтікання струму яких буде не більше ніж 10 Ом**. Категорично забороняється використовувати в якості заземлення трубопроводи з горючими рідинами і газами.

Заземлення перевіряти один раз на шість місяців, а в мокрих приміщеннях – один раз на три місяці.

14.2.13 Після кожного ремонту електрообладнання потрібно перевіряти надійність приєднання до заземлення захисних проводів занулення і заземлення.

14.2.14 Забороняється експлуатація вибухозахищеного обладнання із знятими деталями оболонки, в тому числі і кріпленням.

14.2.15 Автоцистерни з паливом перед його зливом потрібно надійно заземлити до змонтованого біля зливної колонки заземлення.

14.2.16 Технологічні трубопроводи з арматурою, ПРК, зливні рукава повинні бути надійно з'єднані в єдиний електричний ланцюг із заземленням.

14.3 Особливості експлуатації блочних та контейнерних АЗС-М-Б-К

14.3.1 Проекти прив'язки АЗС повинні бути погоджені органами Державного пожежного і санітарного нагляду і затверджені в установленому порядку.

Контейнерні АЗС виробляють двох типів:

АБП – автозаправний блок-пункт;

АЗС-К – складається з контейнера зберігання палива та контейнера управління.

14.3.2 Періодично, не рідше ніж одного разу на три роки АЗС-М-Б-К повинна випробовуватись по всіх параметрах на відповідність придатності для подальшої роботи.

Кожна АЗС-М-Б-К повинна бути укомплектована:

- спеціальним обладнанням і інструментами;
- комплектом запасних частин;

С.50 ДБН В...

- мірником зразковим II розряду місткістю 10 л;
- вогнегасниками ОП-9 – 2 шт. та ОУ-5 – 2 шт.;
- кошмою (азбестове полотно);
- засобами збору при розливі палива;
- медичною індивідуальною аптечкою.

Використовувати АЗС-М-Б-К на стаціонарних АЗС допускається тільки в разі її зупинки на ремонт.

14.4 Робота АЗС в осінньо-зимовий період

14.4.1 З метою забезпечення ритмічної і безперебійної роботи взимку необхідно виконати наступне:

- відремонтувати і підготувати до експлуатації системи опалення будинків;
- утеплити колодязі водопроводу і пожежних гідрантів;
- підготувати системи водостоків, очисних споруд;
- замінити літні сорти нафтопродуктів за зимові;
- паливно-роздавальні колонки (ПРК) відрегулювати на відповідні сорти палива;
- включити в експлуатацію системи опалення будівель.

14.5 Приймання нафтопродуктів

14.5.1 Нафтопродукти приймають від автоцистерн по накладним після перевірки де-факто після зливу в стаціонарні резервуари.

Перед зливом палива необхідно перевірити резервуари та їх обладнання на предмет придатності до роботи і прийому палива. **Вимірювати рівень рідини (залишкової) в резервуарах слід тільки через 10 хвилин після наливу палива.**

Перевірити засоби пожежогасіння, заземлення автоцистерн та справність зливних пристроїв.

Забезпечити неможливість розливу палива.

Після закінчення зливу палива взяти пробу і замірити температуру його.

Розрахувати кількість прийнятого палива з урахуванням його температури і **щільності густини**.

Під час зливу палива оператор повинен слідкувати за рівнем рідини в резервуарі в який наливається паливо.

Оператор веде облік прийнятого і відпущеного палива. На АЗС періодично (кожні три місяці) перевіряють **роботу ПРК**.

14.6 Вимоги пожежної безпеки і охорони праці

14.6.1 При експлуатації АЗС необхідно суворо дотримуватись вимог Правил пожежної безпеки України НАПБ А.01.001.

Всі виробничі і підсобні приміщення, а також зовнішні пожежонебезпечні об'єкти (резервуари, колонки) повинні бути забезпечені первинними засобами пожежогасіння (порошковими і вуглекислотними вогнегасниками), а також аз-

ДБН В...С.51

бестовим (протипожежним) полотном, ящиками з піском, совковими лопатами, пожежними щитами.

При працюючій АЗС всі засоби пожежогасіння повинні бути в робочому справному стані, готовими в будь-який момент до використання.

Кабельні прямки, лотки і понижені місця, де можуть накопичуватись пари нафтових палив, необхідно засипати піском.

На АЗС забороняється використовувати тимчасову прокладку електрокабелів, користуватись електроплитами, електрорефлекторами та ін., а також курити і користуватись відкритим вогнем.

Ремонтні роботи на АЗС можна проводити при зупинці її роботи і після одержання письмового дозволу управління АЗС, або нафтобази.

14.7 Експлуатація АГЗС та АГЗП

14.7.1 Експлуатацію АГЗС та АГЗП необхідно виконувати, керуючись вимогами цього ДБН, а також відповідно до НПАОП 40.1-1.32, НАПБА.01.001, Закону України „Про охорону праці” та посадових інструкцій, технологічних інструкцій, інструкції з охорони праці.

На основі цих нормативів керівник АГЗС або АГЗП розробляє і затверджує в установленому порядку інструкції:

- порядок обслуговування технологічної частини АГЗС, АГЗП та охорони праці при заправці паливних балонів автомобілів ЗВГ;
- дії персоналу станції чи пункту при аварії або пожежі;
- порядок проведення поточних та капітальних ремонтів обладнання.

14.7.2 На АГЗС чи АГЗП призначається інженерно-технічний працівник, який відповідає за експлуатацію обладнання АЗС.

14.7.3 До роботи на АГЗС допускаються працівники, які пройшли курс навчання згідно положень НПАОП 0.00-4.12-05 „Типове положення про порядок проведення та навчання і перевірки знань з питань охорони праці”.

14.7.4 Працівники АГЗС-П повинні бути забезпечені засобами індивідуального захисту, згідно з НПАОП 0.05-3.24.

14.8 Вимоги безпеки перед початком роботи на АГЗС

14.8.1 Слюсар-заправник балонів газом, повинен:

- перевірити стан спецодягу;

- візуально оглянути обладнання з метою переконатися у його справності. Також перевірити дієздатність і плавність ходу запірних пристроїв, герметичність системи газопроводів і обладнання.

14.9 Заправка паливних балонів автомобілів газом

14.9.1 Після зупинки автомобіля біля заправної колонки і його заземлення, наповнювач балонів зобов'язаний перевірити у водія право на роботу на авто

C.52 ДБН В...

мобілі, який працює на скрапленому газі, а також робить зовнішній огляд газобалонного обладнання автомобіля на предмет його справності.

14.9.2 Всі технологічні операції по заправці автомобіля газом виконуються наповнювачем балонів, відповідно до „Інструкції про порядок приймання, зберігання та обліку газів вуглеводневих для комунально-побутового споживання та автомобільного транспорту”, затвердженої наказом Мінпалива та енергетики України № 332 від 03.06.02, зареєстрованої в Мінюсті 24.04.03 за № 331/7652.

14.9.3 Слюсар-заправник балонів газом:

- знімає заглушку з штуцера на балоні, який розміщений в багажнику автомобіля і підключає спеціальну струбцину, що є на кінці рукава (шланга) наповнювальної колонки, до патрубку балону;
- запускає двигун насосу і натискає на колонці кнопку пуску газу до струбцини і в балон. При досягненні заданої кількості газу на колонці автоматично перебивається потік рідкої фази газу;
- закриває вентиль на балоні і знімає з нього струбцину;
- після завершення всіх операцій по заправці паливного балону автомобіля газом дає дозвіл водію заводити двигун і від'їжджати від колонки;
- обов'язково робить записи в спеціальний журнал про відпущену кількість газу.

14.10 Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

14.10.1 На АГЗС можуть виникнути такі аварійні ситуації:

- розгерметизація технологічного обладнання, що супроводжується витоками рідкої та парової фаз газу;
- виникнення спалаху газу в місцях його витоку;
- льодова закупорка в газопроводах ЗВГ;
- обрив гумотканинного рукава, яким заправляється газом балон автомобіля та інше;

14.10.2 Для запобігання аварійних ситуацій під час заправки газом автомобіля необхідно дотримуватись правил:

- **стояти не ближче 0,5 м від наповнювального рукава** під час наливу газу в балон автомобіля; **а в іншому місці 1 м.**
- не допускати ударів по апаратурі і газопроводам, що знаходяться під тиском;

- на газопроводах рідкої фази відкривати засувки плавно без ривків;
- якщо після заправки газом двигун дає перебої, його слід негайно заглушити і відкотити автомобіль (вручну) від колонки на відстані не менше ніж 15 м.

14.10.3 При виникненні аварійної ситуації слюсар-наповнювач повинен діяти, згідно положень ПЛАС:

- перекрити всі запірні засувки (крани) на трубопроводах;
- закрити вентиль на балоні автомобіля та від'єднати рукав заправлення;
- видалити людей-клієнтів з території АГЗП;

- ДБН В...С.53

- повідомити оператора про аварійну ситуацію, котрий негайно повинен повідомити аварійні служби району;
- зупинити технологічні процеси;
- вжити заходи по локалізації аварії;
- при виникненні пожежі оператор і працівник-наповнювач організують її гасіння.

14.10.4 Льодові закупорки в газопроводах ЗВГ розігрівають нагрітим піском, гарячою водою. У разі виникнення нещасного випадку на АГЗП необхідно надати потерпілому негайну допомогу підручними засобами і викликати медичну допомогу.

14.10.5 При попаданні рідкої фази ЗВГ можуть бути обмороження (опіки), тому ділянки тіла уражені газом треба негайно промити холодною водою.

Одяг зволожений рідкою фазою газу потрібно негайно скинути на місці пригоди і одягти сухий одяг.

14.10.6 При ураженні електричним струмом необхідно відтягти людину від проводу чи обладнання, або відключити струм і надати потерпілому першу допомогу: штучне дихання, масаж та інше. Якщо потерпілий у важкому стані – викликати швидко медичну допомогу.

14.11 Технічна експлуатація АГНКС

14.11.1 Технічну експлуатацію АГНКС слід передбачати, керуючись нормативно-правовими актами відповідно до НПАОП 63.2-1.06, НАПБ А.01.001, заводськими інструкціями розробників технологічного обладнання та іншими нормативними документами відповідно до додатку А.

14.11.2 Керівники і спеціалісти, які виконують роботи по експлуатації АГНКС повинні пройти навчання в спеціальних закладах Держгірпромнагляду і одержати документи на право експлуатації технологічного, електричного обладнання та КВП на АГНКС.

14.11.3 Територія станції повинна бути огорожена згідно проекту, проїзди і проходи вільними для руху і утримуватись в чистоті.

На території станції встановлюються знаки безпеки згідно з ГОСТ 12.4.026 та ДСТУ ISO 6309 знаки дорожнього руху та знаки розташування підземних споруд: гідрантів, електрокабелів, газопроводів та інше.

14.11.4 Під час роботи станції забороняється застосування будь-де відкритого вогню, а також куріння на всій території.

В робочий час робітники АГНКС повинні користуватись засобами індивідуального захисту та спецодягом і взуттям.

Всі виробничі приміщення і зовнішні установки необхідно забезпечити засобами первинного протипожежного захисту: вогнегасниками, азбестовим полотном, ящиками з піском та інше.

Прийом в експлуатацію АГНКС проводиться Державною приймальною комісією. Під час роботи комісії виконуються пробні пуски всього технологічного, електричного, допоміжного обладнання.

С.54 ДБН В...

На АГНКС повинен бути перелік приміщень, установок в яких, чи навколо яких встановлені вибухонебезпечні зони класу 2 (В1-а).

Також складається перелік газонебезпечних робіт і порядок їх виконання з оформленням наряду-допуску чи без нього.

Контроль за організацією газонебезпечних робіт веде уповноважена особа. Начальник АЗС назначає відповідального за підготовку та проведення газонебезпечних робіт, який зобов'язаний слідкувати за їх проведення у відповідності з вимогами охорони праці.

Вогневі роботи на території станції можна виконувати тільки при зупиненні всіх робіт по заправці балонів, при виключенні струму та приведенні в робочу готовність засобів пожежогасіння.

Технічне обслуговування газопроводу, який подає газ на АГНКС проводити відповідно до НПАОП 0.00-1.20, якщо це газопровід міський з тиском до 1,2 МПа, або з вимогами чинних „Правил технічної експлуатації магістральних газопроводів” якщо підвідний газопровід з тиском до 5,5 МПа.

При експлуатації технологічних газопроводів і арматури необхідно виконувати такі роботи:

- зовнішній огляд;
- ревізія;
- періодичні випробовування.

Детальне обслуговування газопроводів проводити згідно з вимогами „Правил технічної експлуатації і обслуговування АГНКС”.

Експлуатацію компресорних установок виконувати згідно з вимогами „Правил устроства и безопасной эксплуатации поршневых компрессоров, работающих на взрывоопасных и токсичных газах”, „Руководства по эксплуатации компрессорной установки” – заводу-виробника компресора.

Додаток А (довідковий)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА до третьої редакції ДБН „Автозаправні станції”.

Розробник ДБН інститут „УкрНДІнжпроект” провів нараду по розгляду другої редакції ДБН „Автозаправні станції. Основи проектування та будівництва”. Учасникам наради були роздані дискети з текстом другої редакції ДБН.

Рішенням наради було визначено, що учасниками наради детально буде розглянуто текст другої редакції цього ДБН і вони передадуть свої зауваження і пропозиції до тексту ДБН розробнику.

На 15.10.2008 в інститут надійшли висновки організацій:

- НДІ протипожежної безпеки МНС України;
- Міністерства охорони здоров'я України;
- Комітету Держгірпромнагляду;
- Асоціації скрапленого газу.

Зауваження і пропозиції цих організацій розглянуті і в текст другої редакції внесені прийнятні пропозиції цих організацій.

Деякі зауваження потребують дискусії, яка відбудеться на нараді по розгляду зміненої другої редакції ДБН „Автозаправні станції. Основи проектування та будівництва”.

Після погодження на нараді диспутних питань відпрацьована третя редакція ДБН „Автозаправні станції. Основи проектування та будівництва”.

Додаток Б
(обов'язковий)

Таблиця Б.1 – Відстані між АЗС, кількість автомашин, кількість заправок на годину

Категорія дороги	Розрахункова перспективна інтенсивність руху		Відстані між АЗС, км	Розміщення АЗС
	у транспортних одиницях	у приведених до легкового автомобіля		
1-а	понад 10000	понад 14000	15-20*	*-для кожного напрямку руху
1-б	понад 10000	понад 14000	15-20*	*-для кожного напрямку руху
II	від 3000 до 10000	від 5000 до 14000	35-40	-
III	від 1000 до 3000	від 2500 до 5000	50-60	-
IV	від 150 до 1000	від 300 до 2500	60-80	-
V	до 150	до 300	60-80	-

Додаток В (обов'язковий)

Таблиця В.1 - Мінімальні відстані від технологічних об'єктів АЗС-М, АЗС-К, АЗС-ПМ до об'єктів різного призначення

Найменування об'єктів до яких визначені відстані до меж земельних ділянок	Потужність АЗС - мала		Потужність АЗС - середня		Потужність АЗС - велика
	резервуари підземні	резервуари надземні	резервуари підземні	резервуари надземні	резервуари підземні
1 Виробничі, складські, адмінпобутові будинки промислових підприємств	30 12	40 15	30 12	40 20	50
2 Лісові масиви хвойних порід, також парки	40 25	50 30	40 25	50 40	70 25
3 Теж листяних порід, парки	15 10	20 15	20 10	25 15	40 10
4 Житлові та громадські будинки	100 25	100 50	100 40	100 80	150 50
5 Місця масового перебування людей: стадіони, ринки, входи в метро	100 30	120 50	100 50	120 80	150 50
6 Торгові палатки, кіоски	35 20	40 25	35 20	40 25	70 25
7 Індивідуальні гаражі відкриті стоянки автомобілів	30 18	40 20	30 18	40 30	50 18
8 Об'єкти з шкідливими або радіоактивними речовинами	100	100	100	100	100
9 Склади лісових матеріалів, торфу, сіна, соломи, родюща торфу	35 20	40 25	45 20	50 25	60 20
10 Залізниця загальної мережі (до підшви насипу або брівки виїмки)	30	40	30	40	50 40
12 Лінії електрифікованого міського транспорту, під'їзні залізничні до пром-підприємств	За ДНАОП 0.00-1-32-01 але не менше 1,5 висоти від проводу				
13 Лінії електропередач незалежно від напруги, електростанції, ТП	За ДНАОП 0.00-1-32-01 але не менше 1,5 висоти від найвищого проводу				

Примітка

- Відстані обчислюються від найближчого з вибухонебезпечних пристроїв та джерел забруднення споруд АЗС – стін наземних резервуарів палива та корпусів паливо роздавальних колонок (далі – ПРК), технологічних колодязів, дихальних пристроїв підземних резервуарів, витяжних вентиляційних шахт аварійних резервуарів та очисних споруд, вузла зливу палива у резервуари.
- Відстані від споруд АЗС, які розміщуються на земельних ділянках промислових, комунально-складських, науково-виробничих, автотранспортних підприємств приймають згідно з п. 1, 6, 7 таблиці 7.9* ДБН 360-92**.

Додаток Г
(обов'язковий)

Таблиця Г.1 - Мінімальні відстані від модульних АЗС з одностінними резервуарами до об'єктів поза їх територією

Вид об'єкта до якого визначається відстань	Мінімальні відстані від АЗС, м	
	АЗС малої потужності	АЗС середньої потужності
1 Житлові та громадські будинки	100	100
2 Місце масового перебування людей	100	100
3 Індивідуальні гаражі, відкрита стоянка автомобілів	30	35
4 Будинки і споруди промислових підприємств	30	30
5 Будинок, споруда з наявністю радіоактивних або шкідливих речовин I, II класу небезпеки	100	100
6 Склад лісових матеріалів, торфу або розробки торфу, скирди сіна, соломи	35	45
7 Лісовий масив (в тому числі парк, сквер):		
- хвойних та змішаних порід;	40	45
- листяних порід	15	20
8 Залізниця загальної мережі (до підосви насипу або брівки виїмки)	30	30
9 ЛЕП, електростанції, трансформаторні підстанції	за ПУЕ	за ПУЕ
10 Торгова палатка або кіоск	50	50
11 Виробничий, складський, адміністративно-побутовий будинок і споруда промпідприємства	30	30

Додаток Д (обов'язковий)

Таблиця Д.1 – Мінімальні відстані до технологічних об'єктів на території АЗС

Найменування будівель, споруд АЗС-М, АЗС-К	Мінімальна відстань до технологічних об'єктів, будинків та споруд АЗС у порядку їх запису, м										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 Підземні резервуари збереження рідкого палива	н/н	4	н/н	5/9	5/9	5/9	9/5 9/15	10 6	н/н	30	30
2 Паливороздавальні колонки ПРК	4	н/н	9	6/9	12/15 6/9	4 6/9	9 12/ 15	9	10 4	10 9	30
3 Місце встановлення АЦ (майданчик)	4 н/н	9	н/н	6 6/9	12/15 6/9	н/н 6/9	10 12/1 5	10 9	6 н/н	12	15 12/1 5
4 Операторська	9 5/9	10 6/9	6/9	6 н/н	9 6	н/н 6	н/н 9	6 н/н/9	9 3/9	15 6	15 н/н
5 Адміністративно-побутовий будинок АПБ	9/15 5/9	15 6/9	10 6/9	6	н/н	н/н 9	н/н	6 н/н/9	10 3/9	10 6	12
6 Будинок сервісного обслуговування автомобілів (СТО) без вогневих робіт	5/9	12/15 6/9	12/15 6/9	6	н/н 9	н/н	9	6 н/н/9	6 3/9	10 9	10
7 Будинок сервісного обслуговування водіїв та пасажирів, кафе, готель	9/15	12/15	9 12/15	9	6 н/н	9	н/н	6 н/н/9	6 9/15	10 9	10
8 Майданчик стоянки автомобілів	10	9	9	10 н/н/ 9	6 н/н/9	10 н/н/9	10 н/н/9	н/н	10 6	15 6	15 10
9 Очисні споруди дощових вод забруднених нафтопродуктами	н/н	4	н/н	3/9	9 3/9	6 3/9	10 9/15	6	н/н	10 9	10
10 Котельня на газовому чи нафтовому паливі	30	10 9	12	6	9 6	10 9	6 9	6 9	6 9	н/н	15 6
11 Ресторан швидкого обслуговування, магазин товарів першої необхідності	30	30	20 12/1 5	20 н/н	15 12	15 10	10	10	15 10	6	н/н
12 Трансформаторна підстанція (ТП)	По ПУЕ										

Примітка 1. н/н – відстань не нормується і приймається конструктивно.

Примітка 2. Відстані зазначені: у чисельнику – до стін будинків, у знаменнику до прорізів стін.

Примітка 3. На АЗС, розміщених в межах населених пунктів відстій автоцистерн з паливом не допускається.

Додаток К (обов'язковий)

Таблиця К.1 Первинні засоби пожежогашіння для всіх типів АЗС

Найменування будівель, споруд АЗС	Одиниця виміру	Переносні			Пересувні		
		порошкові ВП-9	вуглекислотні ВВК-5	пінні ВВПА-400	порошкові ВП-100	ВВК-18	пінні ВВП-50
На всіх типах АЗС рідкого моторного палива							
1 Резервуари палива підземні	Резерв. група до 50 м3	2	2	4	1	1	2
2 Резервуари палива наземні	на 2 резервуари	2	2	4	2	1	2
3 Паливо роздавальні колонки ПРК	на 1 колонку	2	1	2	-	-	2
4 Шахти, колодязі з технічним обладнанням	на 1 шахту, колодязь	2	1	2	1	1	1
5 Майданчик стоянки АЦ	на 1 АЦ	1	1	1	1	-	1
6 СТО. Приміщення діагностики двигунів, регулювання	на 2 місця	1	-	1	1	-	1
7 Те ж. Регулювання електричної системи автомобіля	на 2 місця	1	-	1	-	-	1
8 Шиномонтаж, балансування	на 1 місце	1	-	1	-	-	1
9 Регулювання сходження і розриву коліс	на 1 місце	1	-	1	-	-	-
10 Операторська	до 25 м3	1	-	1	-	-	-
На АГЗС та АГЗП							
10 Підземні резервуари ЗВГ до 100 м3	на резервуар 25 м3	2	2	2	1 на 2 резервуари	1 на 2 резервуари	-
11 Колонки зливу наливу скрапленого газу	на 1 колонку	2	1	-	1 на 2 колонки	1 на 2 колонки	-
12 Насосно-компресорне відділення	на 2 компресори, на 2 насоси	3	2	-	1	1	-
13 АГЗП з надземними резервуарами до 10 м3	на комплекс	2	1	-	1	2	-

Продовження таблиці К.1

Найменування будівель, споруд АЗС	Одиниця виміру	Переносні			Пересувні		
		порошкові ВП-9	вуглекислотні ВВК-5	пінні ВВПЛ-400	порошкові ВП-100	вуглекислотні ВВК-18	пінні ВВП-50
14 АГЗП з підземними резервуарами до 20 м3	-"-	2	2	-	1	-	-
15 Колонки заправки паливних баків автомобілів	на колонку	2	1	-	1	-	-
16 Операторська		2	1	1	-	-	-
17 Адміністративно-побутовий будинок	на 2 колонки	2	1	1	-	-	-
На АГНКС							
19 Компресорна установка	на 1 компресор	2	1	-	1	-	-
20 Акумуляторний блок	На 1 м3	1	1	-	1	-	-
21 Блок ПРК	на 1 колонку	2	1	-	1 на 2 колонки	1 на 2 колонки	-
22 Блок входних кранів	На блок	2	1	-	1	1	-
Операторська	На пункт	1	-	1	-	-	-
Пункт АГНКП		4	3	-	1	-	-
В приміщеннях сервісного обслуговування							
Кафе	На кожні 25 м2 площі	-	1	1			
Магазин	Площа залу до 25м2	-	-	1			
Мотель	На будинок	-	1	1			
Готель	На кожний поверх	-	1	1			

Додаток Л (обов'язковий)

Таблиця Л.1 – Мінімальні відстані від резервуарів для зберігання ЗВГ до будинків (споруд), розташованих поза територією АГЗС, АГЗП

Вид об'єкта, до якого визначається відстань	Мінімальні відстані від резервуарів ЗВГ, м					
	АГЗС		АГЗП			
	Ємність резервуарів, м ³					
	наземні	підземні	наземні			підземні
до 50 (по 5 м ³ кожний)	до 100	до 5	до 10	до 20	до 20	
1 Житлові та громадські будинки	50	50	20	40	80	30*
2 Місце масового перебування людей	100	150	40	80	150	60
3 Виробничий, складський, адміністративний та побутовий будинок промислового підприємства:						
I, II, III ступенів вогнестійкості	50	100	20	40	80	30
IIIa, IIIб, IV, IVa, V ступенів вогнестійкості	75	120	60	60	120	45
4 Резервуар (підземний, надземний) АЗС рідкого моторного палива	50	80	40	40	80	30
5 Операторська АЗС рідкого моторного палива	40	50	15	15	20	15
6 Паливно-роздавальна колонка АЗС рідкого моторного палива	20	20	15	15	20	15
7 Будинок сільськогосподарського призначення	50	50	20	40	80	30
8 Станція технічного обслуговування автомобілів (окремо розташований будинок)	50	80	40	40	80	30
9 Відділення наповнення побутових балонів (в окремо розташованому будинку)	50	50	30	30	30	20
10 Лісовий масив (у т.ч. парк, сквер):						
хвойних і змішаних порід	50	50	50	50	50	50
листяних порід	20	20	20	20	20	20
11 Споруди, в яких виробляється компримований газ	50	70	40	60	80	40
12 Індивідуальний гараж та відкрита стоянка для автомобілів	50	50	30	50	50	50

Примітка. * Санітарно-захисна зона (СЗЗ) визначається згідно Державних санітарних норм та правил розміщення, проектування, будівництва та експлуатації автозаправних станцій.

Додаток М
(обов'язковий)

Таблиця М.1 Мінімальні відстані від резервуарів для зберігання ЗВГ до транспортних мереж

Транспортні мережі, що розташовані поза територією АГЗП (АГЗП – стаціонарний, АГЗП – тимчасовий)	Мінімальні відстані від резервуарів ЗВГ з об'ємом резервуарів, м ³				
	для АГЗП - АГЗС		для АГЗП - стаціонарний		для АГЗП тимчасовий
	до 100		до 20		до 20
	надземних	підземних	надземних	підземних	надземних
1 Залізниця загальної мережі (до підшви насипу або брівки виїмки з боку резервуарів)	50	30	50	25	50
2 Під'їзна колія залізниці промислового підприємства, трамвайна колія (до осі шляху)	20	15	20	15	20
3 Автомобільна дорога (до крайки проїзної частини)	20	15	10	10	10

Додаток Н (обов'язковий)

Таблиця Н.1 – Мінімальні відстані між технологічними об'єктами, будинками та спорудами, розташованими на території АГЗС

Вид технологічного обладнання, будинків та споруд АГЗС	Мінімальна відстань між технологічним обладнанням, будинком або спорудою АГЗС у порядку їх запису в графі „№ з/п”, м										
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1 Наземний резервуар зберігання ЗВГ	-	10	15	15	30 15	40	30	10 5	15	40	35
2 Підземний резервуар зберігання ЗВГ	10	-	10	15	20	40	30	10 5	15	30	35
3 Приміщення для агрегатів перекачування ЗВГ (категорії А)	15	10	-	15	20	40	30	10 5	15	40	35
4 Паливороздавальна колонка ЗВГ	15	15	15	-	15	40	30	10 5	-	30	35
5 Окремо розташований будинок операторської, будинок сервісного обслуговування водіїв та пасажирів	15	15	15	15	-	**	10	5	15	9	9
6 Резервуар протипожежного запасу води (до водозабірних колодязів)	40	40	40	40	**	-	*	5	15	**	30
7 Допоміжний будинок для технічного персоналу АГЗС	30	30	30	30	10	*	-	5	15	*	35
8 Огорожа території	10 5	5	10 5	10 5	5	10 5	5	-	10 5	*	-
9 Паливоприймальна колонка	15	15	15	-	15	15	15	10 5	-	30	35
10 Котельня	40	30	40	30	9	**	*	*	30	-	35
11 Пост технічного обслуговування та миття автомобілів	35	35	35	35	9	30	35	-	35	35	20

Примітка Відстані позначені знаками:

“-” – не нормуються;

“**” – слід приймати відповідно до СНиП II-89-80 „Генеральные планы промышленных предприятий”;

“***” – слід приймати відповідно до СНиП 2.04.02-84 „Водоснабжение. Наружные сети и сооружения” (далі – СНиП 2.04.02-84).

Додаток П

(обов'язковий)

Таблиця П.1 Мінімальні відстані між технологічними об'єктами, будинками та спорудами, розташованими на території АГЗП стаціонарних, АГЗП тимчасових

Вид технологічного обладнання, будинків та споруд АГЗП стаціонарних, АГЗП тимчасових	Мінімальна відстань між технологічним обладнанням, будинком або спорудою АГЗП стаціонарного, АГЗП тимчасового у порядку їх запису в графі „№ з/п”, м						
	1	2	3	4	5	6	7
1 Наземний резервуар	-	-	5	5	-	15	20
2 Підземний резервуар	-	-	5	5	-	15	15
3 Паливоприймальна колонка	5	5	-	5	-	15	20
4 Паливороздавальна колонка	5	5	5	-	-	15	20
5 АГЗП тимчасовий	-	-	-	-	-	15	30
6 Окремо розташований будинок операторської підприємства роздрібною торгівлі з продажу супутніх товарів без торговельного залу	15	15	15	15	15	-	20
7 Пост технічного обслуговування та миття автомобілів	20	15	20	20	30	20	20

Додаток Р (обов'язковий)

Таблиця Р.1 – Мінімальні відстані між технологічними об'єктами АГНКС та АЗС БП до об'єктів розташованих поза їх територією

Вид об'єкта, до якого визначається відстань	Мінімальна відстань від технологічного обладнання, м	
	АГНКС	АГЗС
1 Житлові, громадські будинки	35	60
2 Виробничі, складські, адміністративні та побутові будинки промпідприємств	25	40
3 Будинки та споруди з наявністю радіоактивних та шкідливих речовин I, II класу небезпеки	100	100
4 Гаражі індивідуальні, відкрита стоянка автомобілів	30	40
5 Торгівельні палатки, кіоски	40 35	60
6 Місця масового перебування людей більше 100 осіб	40 35	100
7 Автомобільні дороги (до крайки проїзної дороги)		
I, II, III категорій	15	25
IV, V категорій	10	10
Міський електротранспорт (до контактних дротів)	15	25
8 Залізничні колії (до підшви насипу або брівки виїмки:		
Загальні мережі	30	40
Під'їзні до підприємств	15	20
9 Очисні споруди або насосна каналізаційна станція міської мережі каналізації	15	60
10 ЛЕП, трансформаторна підстанція	За ПУЕ	За ПУЕ
11 Склад лісових матеріалів, торфу, сіна, соломи, торфорозробка	30	50
12 Лісовий масив (в тому числі сквер, парк):		
Хвойних та змішаних порід	30	50
Листяних порід	15	25

Додаток С

(обов'язковий)

Таблиця С.1 – Мінімальні відстані від обладнання, що входить до складу АЗС
БП до об'єктів розташованих поза її територією

Вид об'єкта, до якого визначається відстань	Мінімальні відстані, м, від технологічного обладнання, будинку або споруди		
	з наявністю рідкого моторного палива	з наявністю ЗВГ	з наявністю КПП
1 Житлові, громадські будинки	50	60	35
2 Виробничі, складські, адміністративно-побутові будинки промислових підприємств	40	40	25
3 Будинки та споруди з наявністю радіоактивних або шкідливих речовин I та II класу небезпеки по ГОСТ 12.1.007-76	100	100	100
4 Гаражі, відкриті стоянки автомобілів	30	40	30
5 Торгівельні кіоски, палатки	50	60	35
6 Місце масового перебування людей, від 100 чол.	50	100	35
7 Автомобільна дорога (до крайки проїзної частини)			
I, II, III категорій	25	25	15
IV, V категорій	15	10	10
міський електротранспорт (до контактних дротів)	25	25	15
8 Залізнична колія (до підшви насипу або брівки виїмки):			
загальної мережі	30	40	30
підприємств	15	20	15
9 Очисні каналізаційні споруди, насосна станція, які не відносяться до АЗС	30	60	20
10 ЛЕП, електропідстанція, ТП	За ПУЕ	За ПУЕ	За ПУЕ
11 Склад лісових матеріалів, торфу, соломи, сіна, відкритих родовищ торфу	40	50	30
12 Лісовий масив (у тому числі парк, сквер):			
хвойних та змішаних порід	40	50	30
листяних порід	20	25	15

Додаток С (обов'язковий)

Таблиця С.2 – Мінімальні відстані між технологічними об'єктами, будинками та спорудами, розташованими на території АГНКС

Вид технологічного обладнання, будинку або споруди	Мінімальні відстані до технологічного обладнання або споруди АГНКС у порядку їх запису в графі № п/п, м													
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
1 Компресорний блок	-	5	6 15	- 3	9 н/н	н/н	3	10 5	9	-	10	10 4	20	30
2 ПАГЗ	5	-	3	- 3	5	5	5	10 5	9	-	5	5	20	20
3 Газозаправні колонки	6 15	3	-	- 15	6 15	6 15	6 15	10	9	-	10	10 4	20	20
4 Блок вхідних кранів і заміру газу	3	3	15	-	н/н	н/н	3	3	9	-	10	4	20	20
5 Блок очистки газу від механічних частинок і рідини	н/н 9	5	15 6	н/н -	-	н/н	н/н	10	9	-	10	10	20	20
6 Блок осушки газу	н/н	5	6 15	- н/н	н/н	-	н/н	5	9	-	10	10	20-	20
7 Блок акумуляторів газу	3	5	6 15	- 3	н/н	н/н	-	10 5	9	-	10	10	20	20
8 Дренажна ємність	10 5	10 5	10 15	- 3	10 5	5	10 5	-	12	-	5	5	15	20
9 Операторська	9	9	9	- 9	9	9	9	12	-	-	5	5	10	15 9
10 ТП	За ПУЕ													
11 Очисні споруди побутових стоків	10	5	10	-	10	10	10	5	5	-	-	10	10	5
12 Очисні споруди дощових стоків	10 4	5	10 4	-	10	10	10	5	5	-	10	-	5	- 4
13 Резервуари протипожежного запасу води	20	20	20	- 20	20	20	20	15	10	-	10	5	-	10
14 Котельня або тепловий пункт на газі	30	20	20	- 20	20	20	20	20	15 9	-	5	10 4	10	-

н/н – не нормується

Додаток Т

Мінімальні відстані між технологічними об'єктами, будинками та спорудами, розташованими на території АГНКС, БП АЗС

№№ з/п	Вид технологічного обладнання, будинку або споруди	Мінімальна відстань до технологічного обладнання, будинку або споруди АГНКС, БП АЗС у порядку їх запису в графі „№ з/п”, м											
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1	Підземний резервуар зберігання ЗВГ	-	20	10	20 5	20 5	20 15	20	15	15	35 20	15	4
2	Підземний резервуар для зберігання рідкого моторного палива	20	-	10	10	10	*2	20 15	*2	*2	30	*2	35
3	Компресорний блок	10	10	*1	15	15	15	15	4	9	35 30	15	*3 15
4	Паливо роздавальна колонка ЗВГ	20 5	10	15	-	4	6	5- 4	4	9	35	10	5
5	Паливо роздавальна колонка компримованого природного газу	20 5	10	15	4	-	8 6	20 4	4	9	20	20	*3 15
6	Паливо роздавальна колонка рідкого моторного палива	20 15	*2	15	6	8 6	-	20 6	4	*2	20	*2	15
7	Приймальна колонка ЗВГ від автоцистерни	20 5	20 15	15	5- 4	20 4	20 6	-	15	9	35	15	5
8	Очисна споруда для атмосферних опадів які забруднені нафтопродуктами (у тому числі приймальні лотки)	15	*2	4	4	4	4	15	-	*2	4	*2	10
9	Будинок операторської АЗС, будинок котельні АЗС з використанням електричного котла	15	*1 *2	9	9	9	*2	9	*2	-	9	*2	15
10	Будинок котельні АЗС (крім котельні з використанням електричного котла), поста технічного обслуговування та миття автомобілів	35 20	30	35 30	35	20	20	35	4	9	20-	35	35
11	Майданчик для АЦ з рідким моторним паливом	15	*2	15	10	10	*2	15	*2	*2	35	*2	20
12	Наземний резервуар ЗВГ	4	35	*3 15	5	*3 15	15	5	10	15	35	20	*4 4

Примітка. Відстані, які відмічені знаком:

- - не нормуються;

*¹ – повинні бути не менше як 1,5 висоти вищого будинку (споруди);

*² – визначаються за табл.1 додатка до Інструкції;

*⁴ – не менше діаметра найбільшого резервуара

Додаток У
(довідковий)

БІБЛІОГРАФІЯ

ВСН51-3-85 Миннефтепром	Проектирование промышленных стальных трубопроводов
ДСП 73-96*	Державні санітарні правила планування та забудови населених пунктів затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 19.06.96 № 173
НАПБ А.01.001-2004	Правила пожежної безпеки в Україні
НАПБ Б.07.005.86 (ОНТП 24-86)	Определение категорий помещений и зданий по взрывопожарной и пожарной опасности
НАПБ Б.05.019-2005	Інструкція щодо вимог пожежної безпеки під час проектування автозаправних станцій
НПАОП 0.00-1.07-94	Правила будови і безпечної експлуатації посудин, що працюють під тиском
НПАОП 0.00-1.20-98	Правила безпеки систем газопостачання України
НПАОП 0.00-1.29-97	Правила захисту від статичної електрики
НПАОП О.05-3.24-80	Типові галузеві норми безплатної видачі спецодягу, спецвзуття та інших засобів індивідуального захисту робітникам підприємств нафтової і газової промисловості
НПАОП 40.1-1.32-01	Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок
НПАОП 63.2-1.06-02	Правила безпечної експлуатації та обслуговування обладнання автомобільних газонаповнювальних компресорних станцій (АГНКС)
ПУЭ-86	Правила устройства электроустановок Правила устройства и безопасной эксплуатации стационарных компрессорных установок воздухопроводов и газопроводов Москва. Металлургия, 1973
ДСТУ Б В.2.5-38:2008	“Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд”
СанПин 42-123-5777-91	Санитарные правила для предприятий общественного питания, включая кондитерские цехи и предприятия, вырабатывающие мягкое мороженое

ЗМІСТ КНИГИ

	С.
1 Сфера застосування	3
2 Терміни та визначення понять	3
3 Нормативні посилання	5
4 Класифікація АЗС	9
5 Вимоги до забудови земельних ділянок	10
5.1 Розміщення АЗС-М та АЗС-К в планувальній системі населених пунктів та за їх межами	10
5.2 Розміщення блочних модульних та контейнерних АЗС в планувальній системі населених пунктів	12
5.3 Розміщення будівель та споруд в межах ділянки АЗС	13
5.4 Розміщення автомобільних газозаправних станцій АГЗС та АГЗП скраплених газів пропан-бутан в планувальній системі населених пунктів	14
5.5 Розміщення автозаправної станції компримованого природного газу – АГНКС та АГНКП – пункту автогазозаправного компримованого природного газу	14
5.6 Розміщення багато паливних АЗС-БП	15
6 Об'ємно-планувальні та конструктивні рішення	17
6.1 Підготовка та благоустрій території АЗС	17
6.2 Склад споруд та приміщень АЗС. Вимоги до їх мінімальних параметрів	18
6.3 Склад споруд та приміщень на АГЗС та АГЗП	19
6.4 Склад будівель та споруд на АГНКС та АГНКП	20
6.5 Склад будівель та споруд на території АЗС-БП АЗС-М, АГЗС, АГНКС	21
7 Технологічна частина	22
7.1 Станції з рідкими моторними паливами	22
7.1.1 Технологічне обладнання АЗС-М, АЗС-К, АЗС-М-Б-К, АЗС-ПЗП рідких моторних палив	22
7.2 Вимоги до технологічного обладнання АЗС-ПМ	25
7.3 Технологічне обладнання АЗС-М-ПЗП	26
7.4 Технологічне обладнання АГЗС та АГЗП	26
7.5 Технологічне обладнання газонаповнювальних станцій компримованого природного газу – АГНКС. Пересувні автогазозаправні пункти з компримованим природним газом АГНКП, гаражні АГНКП-Г	27
7.6 Блок технологічний	28
7.7 Блок вхідних кранів	28
7.8 Блок очистки і виміру газу	28

7.9	Блок осушки газу	29
7.10	Блок акумуляторів газу	29
7.11	Операторська	31
7.12	Автогазонаповнювальний пункт компримованого природного газу від пересувного газозаправника - ПАГЗ	31
7.13	Гаражні автогазонаповнювальні пункти природного компримованого газу – АГНКП-Г	32
8	Інженерне обладнання	32
8.1	Підготовка та благоустрій території АЗС	33
8.2	Водопостачання та каналізація	32
8.3	Опалення та вентиляція	33
8.4	Електропостачання та електротехнічні прилади	34
8.5	Автоматизація керування, контролю та обліку	35
8.6	Зв'язок і сигналізація	36
8.7	Захист від статичної електрики та блискавкозахист	37
9	Протипожежні вимоги	37
9.1	Протипожежний захист АЗС-М, АЗС-К, АЗС-ПМ, АЗС-ПЗП	38
9.2	Протипожежний захист АГЗС та АГЗП	42
9.3	Протипожежний захист АГНКС – стаціонарних, АГНКП, АГНКП-Г	42
10	Охорона навколишнього середовища	43
11	Охорона праці на АЗС	44
12	Енергозбереження	45
13	Організація будівництва АЗС	46
14	Технічна експлуатація АЗС	46
14.1	Загальні положення	46
14.2	Основні вимоги з експлуатації АЗС-М, АЗС-К	48
14.3	Особливості експлуатації контейнерних АЗС-М-Б-К	49
14.4	Робота АЗС в осінньо-зимовий період	50
14.5	Приймання нафтопродуктів	50
14.6	Вимоги протипожежної безпеки і техніки безпеки	50
14.7	Експлуатація АГЗС та АГЗП	51
14.8	Вимоги безпеки перед початком роботи на АГЗС	51
14.9	Заправка паливних балонів автомобілів газом	51
14.10	Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях	52
14.11	Технічна експлуатація АГНКС	53

Додаток А

Пояснювальна записка до другої редакції ДБН

„Автозаправні станції”

Додаток Б Відстані між АЗС, кількість автомашин, кількість за-
правок на годину

Додаток В

Мінімальні відстані від технологічних об’єктів АЗС-М, АЗС-К,
АЗС-ПМ до об’єктів різного призначення

Додаток Г

Мінімальні відстані від контейнерних, блочних АЗС
з одностінними резервуарами до об’єктів поза їх територією

Додаток Д

Мінімальні відстані до технологічних об’єктів на території АЗС

Додаток К Первинні засоби пожежегасіння для всіх типів АЗС

Додаток Л

Мінімальні відстані від резервуарів для зберігання ЗВГ
до будинків (споруд), розташованих поза територією АГЗС, АГЗП

Додаток М

Мінімальні відстані від резервуарів для зберігання ЗВГ
до транспортних мереж

Додаток Н

Мінімальні відстані між технологічними об’єктами, будинками та
спорудами, розташованими на території АГЗС

Додаток П

Мінімальні відстані між технологічними об’єктами,
будинками та спорудами, розташованими на території
АГЗП, стаціонарних, АГЗП тимчасових

Додаток Р

Мінімальні відстані від технологічними об’єктами АГНКС
та АЗС БП до об’єктів, розташованих поза їх територією

Додаток С

Табл. С.1 Мінімальні відстані від обладнання, що входить до
складу АЗС БП до об’єктів розташованих
поза її територією

Табл. С.2 Мінімальні відстані між технологічними об’єктами, бу-
динками та спорудами, розташованими на території АГНКС

Додаток Т

Мінімальні відстані між технологічними об’єктами, будинками та
спорудами, розташованими на території АГНКС, БП, АЗС

Додаток У

Бібліографія

